

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ORUÇ ARUOBA
Çengelköy
Defteri

metis

Oruç Aruoba
ÇENGELKÖY DEFTERİ

Oruç Aruoba 1948'de doğdu. 1973'ten başlayarak Hacettepe, Tübingen, Victoria-Wellington üniversitelerinde akademisyenlik ve öğretim görevliliği yaptı. 1983'te üniversiteyi terketti, çeşitli yayın kuruluşlarında çalıştı, yazı ve çeviri işleriyle uğraştı. Hume, Nietzsche, Kant, Wittgenstein, Rilke, von Hentig, Celan ve Başo'dan çevirileri vardır. Metis'te 1990 yılında *de ki işte* ile başladığımız Oruç Aruoba koleksiyonunu felsefe kitaplarının yanı sıra şiir ve şiirsel metinleriyle sürdürüyoruz.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com
Yayınevi Sertifika No: 10726

Metis Felsefe
ÇENGELKÖY DEFTERİ
Oruç Aruoba

© Metis Yayınları, 2001
İlk Basım: Temmuz 2001
Üçüncü Basım: Ocak 2016

Grafik Tasarım: Oruç Aruoba
Kapak Tasarımı: Semih Sökmen
Baskı ve Cilt: Yayıncılık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No. 12/197 Topkapı, İstanbul
Matbaa Sertifika No: 11931

ISBN-13: 978-975-342-324-3

ORUÇ ARUOBA
ÇENGELKÖY
DEFTERİ

metis

EN SEVDİĞİM EMMEYE,
HER YAZMASI DİLEĞİ
VE
ÜMİDİ
İLE...

MOTOG!!!
193.

Fengel köy Tümceleri
Defnoluk'e, Emme'sinden
Nisan 1999

Bu deftere uzunca bir süre ara verdiğimde üzüntü duyarım. Uzunca bir aradan sonra yeniden yazmağa oturduğumda biriktirdiğim "yazılacaklar" arasında bir seçme yapma gerekir. Oysa baştan beri, "seçmeler yaparak araları doldurmayacağım" diye verdiğim bir karar var. O günü yazacağım; o gün yazabileceğimi yazacağım. İster aralardan, ister o günden gelsin, o günün yazısı olarak yazacağım yazacağımı.

Bilge Karasu

21/12/77

NİSAN

10.

Beylerbeyi Çakarı'nı (adı bu mu — ya da, adı var mı — haritaya bakmalı) niye Güneş batmadan çok önce yakıyorlar? (Kırmızı, iki kısa çakış, bir uzun boşluk: bunun saniye cinsinden bir 'formül'ü vardır herhalde.)

16.

Nâzım'ın Süleymaniye tutkusunu düşündüm: Burada, önünde oturduğum küçük pencereyi, bakışıma göre tam ortaladığımda, Süleymaniye pencerenin orta pervazının arkasında kalıyor; göremiyorum onu — ama kafamı sağa ya da sola biraz kaydırıncı, görüyorum : tam karşımda, yani...

17.

Ya peki şimdi : daha öğlen görmüştüm; şimdi de (saat 18.00) hâlâ çakıp duruyor — acaba 24 saat çakıyor da ben mi farkında değilim...
Göreceğiz—

18.

Evet : sürekli çakıyor.

— Akşam ezanı okununca görmek gerçekten de iyice güçleşiyor.

20.

Bu yıl 'kazma-kürek yaktıran' Mart olmadı ya: Erik, dopdolu, meyveye durdu bütün çiçekleriyle — ben de bol bol atıştırıyorum, ufacak, çekirdeksiz, meyvelerini...

— Daracık pencereden seyrettiğim kocaman Şehir... — Gün gelecek, pencere açık da oturabileceğim burada: Bülbüllerimle : bütün gürültülerin üzerindeler —üstlerinden sesleniyorlar—gene...

22.

Belki de bu pencerenin bu kadar küçük, dar olması; camlarının eğri-büğrü (—97 yıllık?...) olması (Süleymaniye'nin minareleri eğilip bükülüyor, ben başımı oynattıkça!), yerindedir — şöyle kocaman, ('panaromik', 'flotal', falan! camlı) olsaydı, bu kadar sevimli olmazdı.

30.

Orada, uzaktan seyrettiğim milyonluk kocaman bir dünya; burada da, iki (artı on...) kişilik bir tane — hangisi daha karmaşık?!...

MAYIS

1.
(Uğur'un kuyruğu izin verirse, yazabileceğim — neyse kucağıma yerleşti, sonunda : hava epey ısınmışken bile, insan sıcaklığı gereksiyorlar...)

Güneş iyice devrildi (19.20); Lodos'un taşıdığı nemin griliği var havada — oysa dün, Poyraz havayı açtığından, Ustam'ın mor'una varasıya, bütün renkler oluşmuştu.

3.

Çakar'ın, gündüz de görülebilecek kadar güçlü (kırmızı) bir ışığı olduğuna göre, yer belirleme —yol gösterme— işlevini yirmi-dört saat sürdürmesi, anlamlı...

Günüşiği çok yoğun olunca renkleri siliyor sanki : herşey belli-belirsiz bir parlaklık —grilik?— kazanıyor — ya da, benim gözüme öyle geliyor...

5.

Lodos fırtınası : başağrısı...

Pencerenin içinde duran Domates fidelerinin 'Sırık' türü olduğu belli oluyor.

6.

Denken Sie, dass ein Berg aufstünde im Lager von Nomaden. Sie würden ihn verlassen und weiterziehen um ihrer Herden willen.

Und wir sind ein Wandervolk, alle; nicht deshalb, weil keiner ein Zuhause hat, bei dem er bleibt und an dem er baut, sondern weil wir kein gemeinsames Haus mehr haben.

Rilke, Rodin, II. Teil (1907)

Düşünün ki, göçerlerin konaklama yerlerinde ortaya bir dağ çıkmış olsun. Orayı terkedip, sürüleri uğruna çekip yeniden göçerlerdi.

Biz de, hepimiz, gezginleriz; hiçbirimizin oturduğu ve kurmayı sürdürdüğü bir barınağı olmadığından dolayı değil, artık ortak bir evimiz olmamasından dolayı.

21.

Erik, meyveleri büyüdükçe, bazılarını kurutup —herhalde, sapsarının su alma bağlantılarını keserek— atıyor: Her dalın bir meyve 'kapasite'si var demek; çiçek dökmediğinden, 'istiap haddi'nin üstünde meyvesi oldu; o da, döküyor, olgunlaştırmayacaklarını.

İki çakmağım var : birisinin gazı bitmiş ama hâlâ çakıyor; öteki-
nin taşı bitmiş ama hâlâ gazı var : çakanıyla gazı olanını yakı-
yor; sığaramı öyle yakıyorum — hep bir ayarlama ve uyarlama
değil mi ki zaten, yaşam?...

Boğaz'ın üstü ışıltı dolu — Güneş artık tam masamın üstüne
gelmeden dikelerek pencereden sol tarafa geçiyor—

Evet, masam şimdi burada — nerelerden nerelere geldi...

Ankara'da, eskiciden almıştım (1970), bir evim olana dek (1973)
annemlerin garajında beklemişti; sonra, onarıldı — ama, 'işken-
ce'ye alınan orta tablası iki yan bölmenin üstüne oturtulunca
kaplaması ortasından yeniden çatladı...

Bir daha onartmadım.

Ankara'da üç ev dolaştı : pek biryerler görmüyordu — bahçele-
re bakıyordu (bazısında, galiba); ama ben anımsamıyorum. İs-
tanbul'da üçüncü evi bu : İstinye'de, Doğu'ya ve bir apartmana
bakardı; o yüzden, yazdıklarımın çoğunu, Güney'e (Boğaz'a)
bakan pencerenin önündeki koltukta, ya da (yazın) balkonda
(kucakta) yazdım. Yoğurtçubaşı'nda, Deniz'e ve Güney'e bakı-
yordu gerçi; ama Marmara (Dalyan) ile aramda bir Akasya var-
dı — yazın ancak yaprak aralarından, ve, kışın görürdüm De-
niz'i. Buradaysa artık hem Güney hem Boğaz: Topkapı'dan, Sul-
tanahmet'ten Galata Kulesi'ne, Ortaköy Camii'ne dek, bütün
Şehri görüyorum.

— İşte : yirmidokuz yıl sonra, yerini buldu...

22.

Boğaz o denli pırıltılı ki, kafamı kaldırıp —gözlüğümün üstün-
den— ona bir süre dalıp gidince, yeniden deftere dönüp —göz-
lüğümün içinden— yazmağa devam ettiğimde, gözlerim zorla-
nıyor.

— Portre de, onüç yıl sonra : şimdi pencerenin yanında duruyor.

29.

Sonunda harita biryerlerden çıktı (bugün Hocam'ın doğumgünü armağanı kül tablası da); duvara astım (masanın üstüne koydum).

Beylerbeyi Çakarı'nın adı yok; tanımı ise şöyle:-

"FIR3sec10m3M"

Bunun 'ne anlama' geldiğini çözmem kolay olmadı (haritada kısaltmaların açıklamaları yok — onlar Birinci Pafta'daymış); ama, galiba çözdüm:-

"FIR", önce "FIR" sandım; ama, başkalarına bakınca "I" değil "I" olduğunu anladım : herhalde "Flasher"ın kısaltılmışı. "R" ise "Red" olmalı; çünkü İstinye'den bildiğim yeşil olanına baktım; o, "FIG" : "Green". "3sec", aralarında üç saniye olan iki çakışma belirtiyor olmalı; galiba da toplam 10 saniye içinde, 7 saniye boşluktan sonra, 3 saniye arayla iki kez çakıyor. "10m", herhalde, on metre yüksekliğinde, anlamına gelmeli (Ahırkapı Feneri'ne baktım : "36m"). "3M" için önce parlaklık (şiddet?) gibi birşey düşündüm; sonra, yaklaşık olarak haklı olduğumu düşündürtecek bir açıklama, buldum, "M"yi "Mile" okuyarak : görüş uzaklığı üç mil...

Bunu, şimdi, bir tümce olarak yazabilirim:-

"Üç mil görüş alanlı, on metre yüksekliğinde, üç saniye aralıklarla çakan, kırmızı, çakar."

— İnsan birşeyi yazabiliyorsa, bu, anlamlıdır — insan, çünkü, 'anlamsız'ı, yazamaz...

Akşamüstü saatleri ilerleyip duruyor — 20.00'yi geçti; Haliç üstünden gitmekte olan Güneş'in son ışıkları Eminönü iskelelerindeki vapurlara vuruyor hâlâ...

Bir ağırbaşlı Koster'in peşinde, şımarık bir Vapur...

Masa lambamı yakmam gerektiği anda, akşam ezanları başlıyor.

HAZİRAN

6.
"3 Mil", herhalde, ancak geceleyin (ve —göreceli— karanlıkta) geçerli (—Boğaz ne kadar 'karanlık' olabilirse...); çünkü, işte şimdi, geç öğledensonra Güneş'i üstüne vurmuşken, benim bulunduğum yerden bile zorlukla seçiliyor Beylerbeyi Çakarı'nın kızıl ışığı.

Cabbar defterlerimin üstünde; Solucan da pencerenin içinde, Güneş altında, uyuyorlar — Solucan biraz önce düş görüyordu : ayakları kıpır kıpır; gövdesi titriyordu — sonra uyandı, bir-iki döndü — Güneş fazla gelmiş olacak ki, kalktı, zıplayıp, masanın yanındaki 'kırtasiye-komodini'nin üstüne geçti, orada kıvrılıp yattı : şimdi rahat uyuyor.

Boğaz'da aylak gezinti tekneleri dolaşüyor : Pazar ya... İki gündür, sağanaklardan sonra, parlak gökte hâlâ yoğun bulutlar var: Bu akşam da yağar mı, acaba...

Şimdi de, Güneş bulutların altından batışa yönelmişken, Solucan, demin uyuduğu pencereye geri döndü, sulanan gözleriyle akşamüstü Boğaz'ını seyrediyor — bundan da ne anlıyor; bilmem...

Şimdi de pencereye arkasını döndü, kuyruğunu yalıyor — eh, ne anlayayım ki?!...

[10.]

KUŞLUK VAKTİ İLE ŞAFAK
ARASINDAKİ SÜRE
FAZLACA UZUN GELMİŞTİR

**Gecikmişsin ya
bak geliyor ardından
yakalayacak**

Selçuk

21.

Galiba Çakar'ı gene de bazen söndürüyorlar — biraz önce (16.00) kıyıdaaydım; yanışını göremedim; şimdi evdeyim (17.00), gene göremiyorum. Güneş artık ışığını örtecek kadar parlak da ondan mı göremiyorum; yoksa, gerçekten söndürüyorlar mı?...

'Anlamsız yazamamak' — doğru mu? "Jabberwocky"; Celan'ın "Pik-as-so"su, vb. — Anlamsız metinler?...

İlk bakış açısı şu: Tam anlamıyla anlamsız (!) olsalardı, onları okuyamazdım; oysa, 'birşey' anlamasam da, okuyabiliyorum. Giderek hangi anlamlı sözcük parçalarından oluştuklarını çözebiliyorum—ya da, kurabiliyorum— (Finnegan's Wake). Çünkü anlamsız yazan, gene, anlamıya dayanmak zorundadır — onu anlam-sız-laştırarak : bu işlem de bir anlam işlemidir...

Wittgenstein: "Bir arslan konuşabilseydi, onu anlamazdık" — Ya, 'Arslanca' bilseydik?... "Hiçbirzaman bilemezdik" derdi herhalde: Japonca öğrenebilirim ama 'Arslanca' öğrenemem...

23.

Evet — sönmüş — — herhalde nazarım deydi!...

Dün akşam da yanmadığını görünce bir telefon numarası buldum (askeri bir yer; tam ne olduğunu anlayamadım); Çakar'ın yanmadığını söyleyince, adam, "Bu bir ihtar mı?" diye sordu (herhalde 'ihbar' demek istedi), sonra bir yere bağladı; oradaki adama da (galiba astsubaydı) durumu anlattım.

29.

Çakar ertesi günü (evvelsi gün) de yanmıyordu. Bunun üzerine, aynı yeri bir daha aradım; bir de Beylerbeyi Sarayı'nın numarasını bulup orayı da aradım. Herhalde santral olan birisi "İlgililere haber verimiz" dedi.

O akşam, yanıyordu.

Dün öğleden sonra, gene bir süre sönük durdu, akşam çökerken yanmağa başladı.

Şimdi, öğlen, pek iyi göremiyorum ama; gene, sönmüş, galiba... Aramalarım ne kadar etkili oluyor, bilmiyorum — muhtemelen "Manyanın teki kafayı bozmuş" diyorlardır...

30.

Gene yanıyor ama, bu kez de galiba yanıp-sönme düzenini bozdular: o "3sec"lik iki güçlü çakma yerine, uzun aradan sonra, ön-

ce bir güçlüce, hemen peşinden bir zayıf, kısa aradan sonra da, yine peşpeşe iki düzensiz çakma oluyor.
Yeniden birilerini aramalı — ne de olsa, Çakar'ımdan sorumlu-
yum...

Artık pencere açık oturduğum için, Süleymaniye bütün haşme-
tiyle, tam karşımda — minareleri sallanmadan...

Kırlangıçlar yükseklerde oynaşma hâlinde.

(Defter —daha doğrusu elim— sorun çıkarıyor : yukarıdan baş-
layıp yazarken küçük parmağım ve avucumun kenarı sayfanın
üstünde hareket ediyor; elim de terlediği için, ter kağıda bulaşı-
yor, yazmam o noktaya gelince de mürekkep kağıda işlemez
oluyor. — Buna çözüm (aslında yeni değil; önceki defterlerimde
bulmuştum bu çözümü:) mektup kağıtlarından bir yaprağı yaz-
dığım satırın altında tutmak ve elimi onun üstüne basmak —
şimdi yeni bir sayfaya geçtim; sorun azaldı, ama galiba kalemin
ucunda da bir sorun var...)

TEMMUZ

5.
Buraya yazmaya epey uzun aralar veriyorum — uğraşacak bir-
şeyler çıkıyor hep...
—Düzelmiş : gene eski düzeniyle yanıp sönüyor.

6.

Hayır: eski 2'li çakış düzenini sanki bir çoğaltmışlar — güçlü-güçsüz, peşpeşe, düzensiz aralıklarla 4 kez çakıyor.

— Şimdi: gene mi söndü?...

Sonunda Deniz Trafiği'ni ve Kandilli Kontrol'u buldum ("hangi sıfatla arıyorsunuz?" — "Ben denizciyim"... — T a m da bir yalan sayılmaz, herhalde!...); ilgileneceklerini söylediler; "ihbar" kabul ettiler; ilgime teşekkür ettiler.

21.

Kaç gündür yazamıyorum; herşeyi birbirine karıştırdım herhalde — ama Beylerbeyi Çakarı düzeldi : eskisi gibi çakıyor — bu konuda benim katkım ne oldu, bilmiyorum.

Şimdi yarısından biraz büyümüş bir Ay batıyor — Dolunay'a kaç gün kaldı, acaba — ki bunu da yazdım, daha önce...

Mintik de bir sandalyenin altına girip yattı.

22.

Parlak öğlesonrası — Çakar'ı, Beylerbeyi Sarayı'nın beyaz mermer fon'unda belli belirsiz görebiliyorum ancak.

Gümüştüy sıcaktan bezmiş hâlde, yatıyor — şimdi birşeyden huylandı, oyun oynama mod'una geçti : geçen geceyi dışarıda geçirdikten sonra gelip yere serilmiş uyuyan Mırmırcan'ı tedirgin etti; hafiften hırladı o da...

Ben de "Tam zamanında orada olacaksın" mod'undayım...

24.

Eksik olan Ay :

**Köprü altına iner —
yaz ortasıdır...**

25.

Berbat bir gezinti teknesi geçiyor : kırmızı / yeşil / mavi...

(Pazar gecelerinin "Efendi"sini acaba buradan da görebilir miyim — o saatte masada otursam... Yarın denemeli...)

Bugün düşündüm : o zamanlar *haiku*'yu bilseydim, Akşamüstü Tümceleri'nden başlayarak her bir tümceyi a y n ı z a m a n d a *haiku* olarak yazabilirdim; çünkü ortaya çıkış (gözüme çarpış) açısından aynı anlamlandırma 'mantığı'yla 'occur' ettiler. — Artık çok geç...

YELKOVANLAR

Boğaz'ı çaprazına kateden yolcu motorunun yarattığı 'dümensuyu'nun üzerinden geçerken, denizin yüzeyini 'yalayan' uçuş hizalarını birazcık yükseltip öyle geçiyorlar; geçince de hemen eski hizalarına iniyorlar — demek, motorun pervanesinin yarattığı 'turbulans', 'dümensuyu'nun deniz yüzeyinden biraz daha kabarık olmasına yolaçıyor — peki onlar nereden biliyorlar bunu?...

(Üsküdar-Beşiktaş)

Şimdi (23.00'ü geçti), Boğaz'ın yakalarındaki ışıklarda bir azalma yok; ama Kanal'ın ortası karanlık, bomboş — bu daha çok kışın olan birşeydi (Beylerbeyi açıklarında tek ışıklı küçücük bir motor; o kadar); acaba artık yazın da mı oluyor?

(Demin yeni mürekkep doldurdum; galiba yazma sorunu kalemin ucundan kaynaklanıyor.)

Küçük bir örümcek, defterin altına girdi — geceyarısını epey geçti; Boğaz'ın bana dönük bölümleri —Kanal— artık, kapkaranlık...

Solucan, 'kırtasiye komodini'nin boş raflarından birine kıvrılıp yattı, uyuyor — zaten bütün rafları boş...

Herhalde ben de uyumalıyım...

Bari biraz Herzog'a bakayım —

26.

Bugün Abidin Dino, **Sinan**'da (Ferit Edgü'nün armağanı) şöyle diyor: "İstanbul'un fethi 1453'de başladı, Süleymaniye'nin yükselmesiyle tamamlandı" (gibi — ezbere alıntılıyorum).

Çok haklı : buradan bakıyorum da 'Eski Şehir' — "Stimpoli" — nin silueti, tam bir Osmanlı silueti. (Le Corbusier de — çevirdiğim bir metninde — buna benzer birşey söylüyordu; kendi çizimleri de vardı : aşağı yukarı benim şimdi gördüğüm silueti çizmiş. (O galiba Üsküdar'ın yüksekçe bir yerinden bakarak çizmiş — 1926 mıydı?...)) Aynı metinde "İstanbul bir meyve bahçesidir, bizim kentlerimiz ise taş ocakları." tümcesi vardı — gel de şimdi bak, Üstâd!...)

Pekâlâ: Osmanlı gerçekten de kendi kültür damgasını basmış (1953'den 1453 çıkarırsak) beş yüzyıl boyunca Şehir'e — ya şimdiki "Türk"ler; o Osmanlı'nın 700'üncü yılını kutlama hakkını kendilerinde görürken, Şehir'e katkıları ne olmuş acaba — 'bet-be' (!) kaplı 9 katlı 'apartman'lar mı?...

Uskumru ile Kolyos arasındaki benzerlik — ve, fark!...

O "700" — "750" miydi — hangi hesaba dayanıyor ki?!...

Öldürüyorlar bu şehri; ama, öyle bir şehir ki bu, can çekişirken bile, güzel...

Sıcaklık ve pus — nem — dayanması zor boyutlarda — Hermetiko da 'kırtasiye komodini'nin gözlerinden birinde — öğlenden beri: Saat 19.15; Güneş devrilme içinde; Çakar'ın çakıp çakmadığını göremiyorum...

O gözlere birşeyler koymağa başladığımda bu heriflerle nasıl başedeceğim?! — Cabcab da, Herzog defterini aramak için boşalttığım kolinin içine girdi, biraz önce...

Terliyorum —

30.

Sıkıntılı hava...

Abidin Dino, bir de (kendi fikri mi?) Ayasofya'nın "yukarıdan aşağı bastığı[nı]; Süleymaniye'nin ise aşağıdan yukarı yükseldiği[ni]" yazıyor. Şimdi bakıyorum da, galiba haklı — gerçi Ayasofya'nın eski zamanlardaki görünümünü kestirmek artık bir hayli zor; çünkü —gene Sinan'ın yaptığı— destekler ve —her biri farklı; sanki anakronizmi vurgulamak için yapılmış— minareler, görüntüsünü iyice değiştiriyor.

Bir de şu denebilir herhalde: Sinan olmasaydı Ayasofya çökebilirdi — zaten daha önce —yapılırken— bir-iki kez çökmüş...

Abidin Dino'nun metni herhalde yarım kalmış : Sinan daha mimar bile olmamışken kesiliyor — yazık...

Eminönü'nden gelen (Üsküdar'a uğruyorlar mı [—hayır: Kuzguncuk'a]) vapurlar, Beylerbeyi Sarayı'nın burnunu hep epey açıktan alıyorlar, Beylerbeyi iskelesine yönelmeden önce — burun önünde sığ yerler olmalı : haritaya bakmalı...

Buhurdanlığın içindeki Mimoza baharları düşmüş;
yalnız kalmış, Malta Eriği baharları...

— Bir de Kanal'ın tam ortasında, bir 'Efendi' : galiba Eminönü-Bebek 'direkt' seferini yapan (birzamanlar 16.10'du — yok : 17.55 — mi?...); sonradan karşı kıyıya geçip Kandilli - Kanlıca - Çubuklu - Paşabahçe - Beykoz diye teker teker giden — alt-arka sahanlığında çilingir sofrasının kurulduğu...

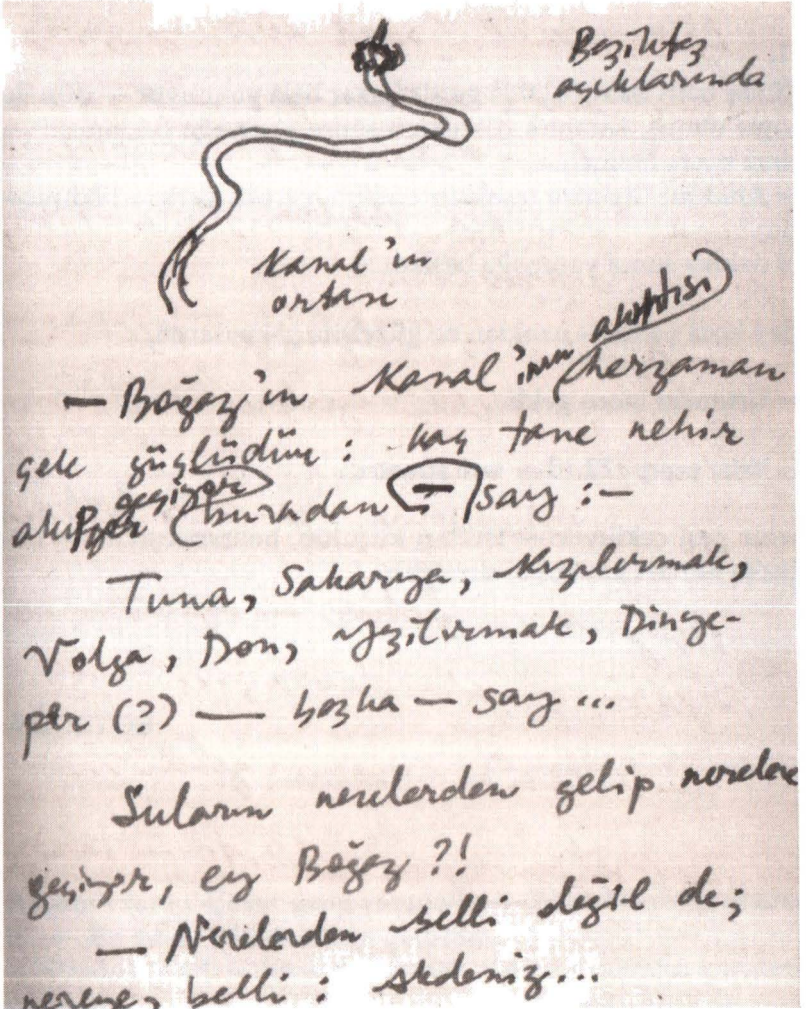
Bu kalemin ucunda sorun var — yoruldu mu, ne!...

Garip : buradan, Galata Kulesi Eski Yarımada'daymış gibi görünüyor — sanki Süleymaniye'nin birkaç kilometre batısındaymış gibi...

Acaba Nâzım buna ne derdi?...

— Çengelköy'den Eminönü'ne dönmek için Kanal'ı ortalayan Efendi de garip bir biçimde yalpalıyor — akıntı hâlâ mı çok güçlü?...

Dümensuyunun izi şöyle:-

— Boğaz'ın Kanal'ının akıntısı her zaman çok güçlüdür: Kaç nehir akıp geçiyor buradan — say:-
Tuna, Sakarya, Kızılırmak, Volga, Don, Yeşilırmak, Dinyeper (?)
— başka — say..
Suların nerelerden gelip nerelere gidiyor, ey Boğaz?!
— Nerelerden belli değil de; nereye, belli : Akdeniz...

31.

Güneş battı (saat 20.00'yi geçti) Çakar hâlâ yanmıyor — dün de böyle olmuş, karanlık çöktükten sonra yanmağa başlamıştı — biraz sonra aramalı..
— Aradım: "İlginize teşekkür ederim, gerekli yerlere bildireceğim."
10 dakika sonra yanmağa başladı...

Hey koca Şehir — uzaktan ne güzelsin; yakındansa,...

— Ustam'ın moru geldi...

— Yatsı ezanı : 22.10 — tam simetri...

Şehir geri çekiliyor — ışıkları küçülüp, belirsizleşiyor — Boğaz'ın Kanal'ı kopkoyu, simsiyah...

AĞUSTOS

7.

Akşam ezanı : Çakar gene yanmıyor — biraz bekleyip aramalı... — Bu işi de takıntı hâline getirdim...
— Şimdi başladı — gene de sormalı : 24 saat çakması gerekmiyor mu?...

10.

I deduce that each mourner of a beloved is buried in thoughts of his uniqueness.

Jim Harrison

"Aug. 28, 1877"

Dalva, p. 206

Şu sonuca varıyorum ki bir sevdiğinin yitimini acıyla anan [yasını tutan], onun biricikliğinin düşüncelerine gömülmüştür. [Gerçi "his own" demiyor ama, "onun" yerine "kendi" okuyarak başka bir anlam çıkarılabilir — ilkin öyle çevirmişt看.]

Bir zamanlar bir Batılı'nın yaptığı bir İstanbul gravürü görmüş-tüm (nerede, kimindi, hatırlamıyorum) — adam camilerin kub-belerini tostoparlak, minareleri de eğri-büğrü çizmişti. "Herhal-de İstanbul'u hiç görmemiş" diye düşünmüştüm. Birkaç sabah önce nasıl yanıldığımı anladım — bu sabah da öyle: Süleymani-ye tam gravürdeki gibi gözüküyor — kubbesi bir top, minarele-ri de kibleye doğru eğik... — Bir tür ışık oyunu herhalde — ama işte öyle gözüküyor!...

17.

Deprem — tam güneş tutulması ve Can Yücel sonrası, evde...

"Bazı binalar tamamen yokoldu — izlediğiniz üzere..."

İyi ki sismograflar "denetim altında tutuluyor"muş...

"Vatandaşlar dikkatli olmalı"ymış —

"Bölgede her saat acımız artıyor — ulaşamadığımız vatandaşla-rımız var... Bin küsur — giderek artıyor; çünkü kazı çalışmaları-mız ilerliyor."

20.

Depremden bu yana 'çakar' olmaktan çıktı : hiç çakmadan sü-rekli yanıyor — gece gündüz...

Gene aramalı mı?...

Şu anda (01.00) geç —

— Yarımdan bir gün büyük Ay Süleymaniye'nin arkasından batıyor...

21.

Yıldönümü — (Güneş'te...)

Hâlâ, öyle, biteviye, yanıyor...

Böylesi daha 'iyi' mi acaba — ama haritanın verilerine ters düşmüş oluyor...

Ara bakalım...

22.

"Karakteristik özelliklerini kaybetmişse..."

"Arkadaşlara bildiririz; ilgilenirler. Teşekkür ederim."

"Teşekkür ederim."

Yeni mürekkep operasyonu...

Bakalım işe yarayacak mı — evet, daha işlek görünüyor, diyecektim ki üç kez tutukluk yaptı... Daha, göreceğiz.

Hiçbirşey insanları durdurmuyor : bir yaşam biçimine girmişlerse bir kez, ne olursa olsun, yaşamlarındaki yerlerinin çok farklı olması; hatta, yaşamlarını toptan değiştirmesi gereken olayları bile, eski biçimin içine sokup, aynı 'minvâl üzre' sürdürüyorlar, yaşamlarını.

Biçimini hiç bulamamış biçimde yaşanan —yaşanabilecek— bir yaşamın da nasıl birşey olabileceğini hiç anlamıyorlar — çünkü çok tehlikeli birşey olurdu bu, alıştıkları yaşam biçimi için...

— Martılar : inanılmaz yüksekliklerine çıkmışlar akşamüstü Boğaz'ının — küçücük noktalar olarak görülebiliyorlar ancak...

27.

23. günü düzelmişti. Gene : acaba benim aramamın etkisi ne kadar... Bunu bilemeyeceğim —

Gece:

Pırl pırl kocaman şehir —

Hayatım boyunca şu "dünya" denen şeyi anlamağa çalıştım —
her seferinde daha az anladım; giderek, anla(dığımı san)dığım
herbir yanı, dönüşüp, anlayamadığım(ı anladığım) bir yanına
dönüştü... — Sokrates'den (bile) ileri mi olmuş oluyorum, o za-
man!...

Bari bugün yazdığım *haiku*'ları alayım buraya:-

Islanan Karga —

yazın son günü mü bu
güzün ilki mi?

Akşam çökünce

açıldı hava ancak —
yaz sonu işte...

28.

Son vapur geldi — durgun havanın mavi-morunda, ışıklar sarı,
mavi, beyaz — birkaç da, kırmızı...

29.

Öğledensonranın uzayan saatlerinde Boğaz garip bir karmaşa içinde oluyor : gemiler, şilepler, motorlar, gezinti tekneleri vb., güneş ışınları altındaki dalgalarla birlikte, düzensiz, kaotik bir manzara oluşturuyor — ama, Güneş battıktan sonra, sanki karışıklıklar geri çekiliyor; rüzgar diniyor; bir dinginlik oluşuyor... Işığın bir ara-konuma geçmesi önemli galiba : ne çok parlak, ne karanlık, olması — ışık, yiterken, güzel, galiba; biteviye ağarken, değil...

Gece geç: Hiçbirşey yapmak gelmiyor içimden — bunu da zorlukla, ödevimi bitirmek gibi bir gerekirlikle yazıyorum: Bu toplum, bu dünya — — Birşey diyemiyorum!...

EYLÜL

1. Köprü gölgesi Boğaz sularında ya Güz başlangıcı

30

Öğledensonra ile akşamüstü arasındaki saatler (bugün 17.00' den başlayarak) hep bir bulanıklık, belirsizlik taşıyor — herşey gri...

Belki Güz'ün geliyor olmasının da etkisi vardır.

Şimdi akşamüstü oluşmağa başladı (18.35); renkler de çıkıyor ortaya: Boğaz, açıktan koyuya, mavileşiyor; gökte, bulutların altında, sonradan portakala, kırmızıya dönüşecek sarılıklar başlıyor — maviler de giderek çeşitlenecek...

**Kara Karga ya
mavi bulut yerine
Batı'ya döner**

Beylerbeyi

[...]

Bugün Kosuth:-

Even if you can't invent new forms you can invent new meanings.

(Jeanne Siegel ile söyleşi)

Yeni biçimler kuramadan bile, yeni anlamlar kurabilirsin.

2.

Pembelikler başladı —

Güz ilerledikçe, akşamüstü geriler.

Son vapur : 20.10

Ustam'ın moru —

Geç : 01.00f:

Boğaz kapkaranlık — burada gece geç çok az oturdum; herhalde ondandır. — Tabii, Batı'ya bakmam da bir etken : İstinye'de, gece de, ışığa bakardım : Güney'e ve Doğu'ya (Ay, örneğin, doğuşundan batışına dek, görüş alanım içinde olurdu); buradaysa,

Güney-Batı'ya; yani, ışığın döndüğü ve karanlığa yöneldiği yere, bakıyorum. — Bu da, 'münasip', herhalde...

Bir ambülans geçiyor Köprü'nün üstünden, Asya'dan Avrupa'ya...

— Şimdi de, bir tane daha : öteki yönde!

— Karar verseler ya!...

Bakıyorum — daha var mı diye —

— Bereket versin, Çakar'ım yerinde ve düzgün : sonsuz görevini ifa etmeyi dingince sürdürüyor —

Boğaz'sa, tek bir küçük ışık noktası —Üsküdar'dan Beşiktaş'a giden geç bir motor— dışında, kapkaranlık...

— Şimdi küçücük bir ışık noktası var, ağaç tepelerinin altından Kuzey'e yönelmiş : 02.00

4.

Gökgürültülü sağanak (23.00) : kokusu, açık pencereden, sanki tuzlu gibi geliyor.

Yağmur iyice kararttı Boğaz'ı : Eski Yarımada sanki yok...

— Çakar gene sürekli yanar hâle gelmiş : yağmurdan mı?... Gene aramalı —

Aradım: "Teşekkür ederim Efendim — ben gereken yerlere bildireceğim." — "İyi geceler" / "İyi mesailer"...

Biraz önce Kant:-

Ich Inhaber der Welt

Ben dünyanın sahibi

[...]

Geceyarısı: Eski Yarımada yeniden görünür hâlde — üstünde de beyaz, ince-uzun bulutlar...

01.30: heryer sessiz — Çakar'ın — hâlâ — sürekli yanan fenerinin ışığı, kırmızı bir karşı-akıntı gibi yatıyor Boğaz'ın üstünde — Kan gibi...

— O ince-uzun bulut oluşumu, şimdi (02.00), boydanboya kapladı bütün Eski Yarımada'yı.

02.30'a geliyor: Çakar hâlâ çakmıyor — yatıyorum : yarın bakarız...

5.
Öğlen —kalktığımda— düzelmmişti — gece 05.00'den sonraki herhangi bir zaman olabilir; bunu da, bilemeyeceğim...

Şimdi (18.00'e doğru) öğlen de Günbatısı'yla gelen sağanak, yeni bir dalgayla geldi, Eski Yarımada'yı tamamiyle kapladı : orası, şimdi, göğün yüksekliklerine dek, bembeyaz — Köprü görüyor; altındaki Boğaz da, gittikçe, yeşil-tirşeden griye doğru renk değiştiriyor — yitiriyor...

Yağmurun, sis gibi bir "örtme" etkisinde bulunduğu Başo'nun da saptadığı birşey.

— Şimdi, bir miktar ıslaklık bile geldi, açık pencereden : yağmur Batı'dan Doğu'ya doğru ilerliyor; ama, hafiften, buraya, Güney'e de geliyor. — Şimdi, bir esintiyle, hava birdenbire açıldı : heryeri görebilmeğe başladım.

**Boğaz yeşil ya
kara Karga da işte
kaçıyor öyle**

Apartmandan bozma yolcu gemisi de limanı terk ediyor...

Şimdi (18.30) Şehir apaçık ama gıpgri (!) — Boğaz'ın suları çok uçuk bir tirşe; gök ise, ancak beyaz ile açık gri arası tonlarda : penceremden, yalnızca, ağaçların tepeleri renkli. — Şimdi sağanak yeniden geldi : görülemezlik örtüsü iniyor yeniden Şehir'in üstüne — benim gözlerimin önüne...

Şimdi (18.40) gene tamamiyle gri : tek renkli şey, Beylerbeyi Çakar'ın üç saniyelik kırmızısı — Eski Yarımada yokoldu, gene — Köprü, belli-belirsiz bir çizgi — damlalar içeri giriyor...
Tırşe Güney'e; gri-karalar da Batı'dan Doğu'ya doğru devinim hâlinde : ışıklar yavaş yavaş belirmeğe başladı —
— Sağanak geri geldi : herşey gri... (19.20) — Çakar'ın ve Köprü üstündeki tek bir lambanın ışığından başka hiçbir ışık yok —
— Bembeyaz : gri bile değil...

7.

Dün bir *haiku* ile bir tümce vardı:-

[6.]

**Parmaklık işte
kedi yüksekliğinde :
cami avlusu...**

Üsküdar

Martı, sudan havalanırken, ilk kanat çırpışları sırasında, bacaklarını geriye uzatıp gövdesinin altına çekmeden önce, ayaklarıyla birkaç 'palet' vuruşu yapar — sanki, sudan havaya geçerken, uçmağa başlamadan önce, havada, yüzer...

(Üsküdar-Beşiktaş)

Sami Selçuk: "Hukuk insanları özgürleştirdiği ölçüde meşrulaşır."

— Geç (02.15): Maltoş'la Beatles —
"Sing it loud so that I can hear you —"

**Şehir aydınlık
Gece yerliyerinde —
Güz'ün Boğaz'ı...**

I'm so tired, I don't know what to do —
Öyle yorgunum ki, bilemiyorum, ne yapayım—

10.

Gene biryerlerde gün yanlışı yaptım galiba.

Meraklı Mırmırcan parmaklarımı yalamağa geldi —
Lethargie...

11.

Kocaman transatlantik (kırmızı bacalı) : bir türlü yanaştıramadılar limana — orada mı demirledi?

Süleymaniye'den daha büyük gözüküyor — tabî ki, değil...

Biraz önce Kant:-

Was macht der Mensch aus sich selbst?

Op.post.

İnsan kendi kendinden ne yapar?

Hava bulutlanıyor (18.40) — Çakar yerliyerinde...

[...]

Güz esintisi —

Suluş dolaptan indi

Uğur yalandı...

"Yalnızlık ömür boyu" diyor, gerzek bir şarkıcı — "delice kıksan-sam seni"!... "Hep yalnızlık var sonunda —"

13.

5.8 'siddet'indeymiş : Ev'in duvarları çıtırdadı.

Işık artık çok hızla yitmeğe başladı: Güz...

İki günlük Ay tam karşımda; Venüs de biryerlerde görünüyor olmalı — ben (şimdi) göremiyorum.

[14.]

**Önce yüzüme
sonra sırtıma vurur
Güz Güneş'i ya**
Üsküdar-Beşiktaş

[15.]

**Hiç Martı yok ya
Sultanahmet'in üstünde
Güz gecesi geç**
Armada Otel

17.

Akşamüstünün Güz mavileri ve pembeleri — ben, fasulye ayık-
lıyorum...

— Gecenin iyice gecikmesini bekler Çakar, kıpkırmızı ışığını ka-
ranlık sulara salmak için...

Boğaz, gene, bomboş — artık, yatmalıyım —

19.

[...] — ben Kant kitabını bitirdim...

[...] : Boğaz, tirşeden mora giden rengindeydi.
Şimdi (24.00'e doğru) kapkaranlık ve bomboş...

— Ama, yarısından bir gün büyük bir Ay — —
O kadar —

[20.]

**Poyraz da düşmüş
Boğaz akıntısına —
Güz günü işte...**
Üsküdar

Dolmabahçe açıklarında dört savaş gemisi — birisi epey bü-
yük : kruvazör?...

— Son vapur...

[21.]

**Kim hasadeder
iskele asmasının
salkımlarını?**

Beşiktaş

25.

**Bira bardağım
Macintosh gölgesinde —
Güz güneşi ya...**

Leyla tarassut vaziyetinde.

16.00: Boğaz ısıltıdan görülmüyor

— Dünkü Dolunay acaba *meigetsu* muydu : bir sonraki Ekim'e denk gelecek; o zaman da hasat sona ermiş olacak?...

Gece: Şehir gene devingen (Cumartesi); Köprü yavaş yürüyor (23.45)

Takırdayan bir motor —

[28.]

**Koç boynuzu
çocuk ayakkabısı —
Güz motoru ya...**

Üsküdar-Beşiktaş

30.

Birkaç gündür olağanüstü sıcaklar ve pus. — Bende de yazma lethargie'si...

Başo'yla uğraşıyorum.

EKİM

- 1.**
Kalem yıkama operasyonu : sıcak su, iki gün — başarılı olup olmadığını zamanla göreceğiz.

2.

Tırtıllar yumurtalarını toprağa bırakırlar; çünkü bitkiler toprakta yetişir. (Tırtıllar yumurtlarlar mı?!...)

Boğaz'da aylak tekneler — ama balıkçı kayıkları da...

3.

Ezan okununca lambayı yaktım.

Kaç gündür pus var; şimdi de (24.30) yalnızca Köprü'nün ışıklarını gözüküyor : Eski Şehir kapkaranlık.

Galiba başarılı — şimdiye dek hiç teklememi.

4.

Yakında —muhtemelen— Güneş'in batışını da seyredebileceğim: Kış'a doğru iyice Güney'e yatınca; ama belki o zaman da burada oturulamayacak kadar soğuk olacak...

[8.]

**Palmiye bu ya
rüzgarı iter ama
yenilir işte**

Antalya

[9.]

**Palmiye işte —
Poyraz'a sırt çevirir
güz akşamında**

Antalya

[10.]

**Çit yapmışlar da
budandıkça tırmanır
Begonvil işte**

Antalya

11.

Antalya sonrası — şehir üşütmüş biz yokken...

Bu aslında bir *haiku* :-

**Biz yokken işte
Antalya dönüşünde
üşütmüş Şehir**

— Fakir Baykurt bu sabah ölmüş.

Kara bulutların ardına yönelmişken, şimdi tam karşımda, pırıl pırıl; ama, gidiyor işte...

— Ay takvimine bakmalı : galiba bir-iki gün içinde *meigetsu*...

17.25 : Kocaman bir tanker : boş mu dolu mu belli değil.
Beylerbeyi Sarayı önünde balıkçılar: Lüferler Kofana olma yolunda...

18.15 : Kapkara bulutların ardında gene : biraz sonra ışık —
renkler— başlar.
Evet...

12.

**Budala Sinek —
bardağımın içinde
Ekim gününde**

Daha önce düşündüğüm bir *haiku* daha vardı:-

**Lodos soğuk ya
pencere açık durur
Güz öğlesinde**

Güneş epeydir gözümün içinde — Lodos'un pırıl pırıl kıldığı havada — ama, batışını beklemeden çıkmam gerekiyor : görünüşe bakılırsa artık batışını seyredebileceğim; muhtemelen, Dolmabahçe'nin üstünden...

14.

Güneş artık tam karşımda oluyor : 17.25... — Bakalım nereden batacak.

Kişi, bazen, Güneş'in batmasını da isteyebilir.

— Ne *meigetsu*'su!... — dün üç günlüktü; bugün, dört...

**Ekim gününde
Dolunay beklersin ya
dört günlüktür**

Evet : 18.15 : 'Gökkafes'in biraz sağından, Köprü çıkışını yalayaarak batıyor:-

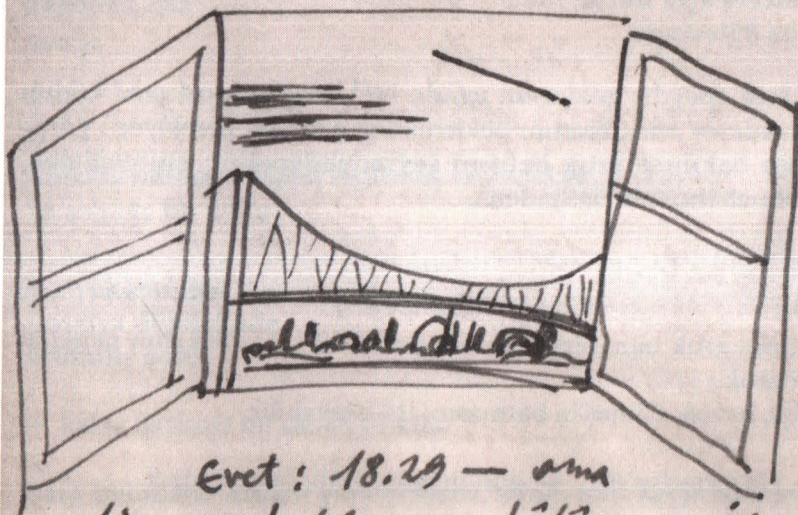
**Güz Güneş'i ya
Köprü'ye deyip gider
Şehrin ardına**

O herzamanki akşamüstü (Avrupa-Asya) uçağı ("düz beyaz çizgi") da 'ters' taraftan gelip geçiyor.

Güneş gitti (bana göre : 16.21).

Bakalım akşam ezanı ne zaman okunacak: Açıkta dolanan vapur... Cabcab omuzumda — hayatından memnun, gurulduyor.

memnun, guruldunlar.

Evet : 18.29 — ama
bir pembetle var hâli... — İki
tane de karga...

İçlerini yanıp yanıp
zehir —

Köpür içlerini
Bati'ya döşün daha
parlak iste

Evet : 18.29 — ama bir pembelik var hâlâ... — İki tane de karga...
Işıkları yanıyor yavaş yavaş şehrin —

Köprü ışıkları:
Batı'ya doğru daha
parlak işte

16.
Soğuklar geldi.

17.
Yarımay : ancak Dolunay olunca mı tam Güneş'in battığı yerden
batar?

— 02.00f: Ancak şimdi —[...] pencereyi kapadıktan çok sonra—
farkettim : pencerenin camunda bir martının bıraktığı 'iz' var —
acaba ne zamandan kalma : hemen Bahar'dan sonra açmıştım
pencereyi; Yaz boyu da açık durdu — bu akşam olmuş olamaz;
çünkü Lodos yok... Çok önce olmuş da ben mi farketmemişim
— herhalde!...

21.
Dün gece (04.13) 4.4 : duvarlar epey gidip-geldi, çıtırdayarak —
[...].
Çakar'a baktım : yeniden sürekli yanar hâle gelmiş — depremin
bir etkisi mi oluyor acaba — Kandilli Kontrol'u aradım. "Çok te-
şekkür ederiz" — ama hâlâ aynı durumda (17.30).

23.
Dün bir daha aramıştım — bu sabah düzelmişti...
Ben: Boğaz'ın Çakar Gözleyicisi!...

Boğaz'da sis var
nefesini kesmiş Güz
Lodos'un işte

*Ein Fichtenbaum steht einsam
Im Norden auf kahler Höh.*

Heine

Bir çam ağacı durur tek başına
Kuzeyin kıraç yüksekliğinde.

[27.]

**Yemyeşil hâlâ
kuruyamayan Çınar
yaprağı Güz'de**
Yıldız

KASIM

4.
Ankara —sonra Bolu— sonrası: Helikopter tümceleri (kafamda!) sürdü; ama, yazılamadı — belki birara beceririm...
Mürekkebin rengi gene koyulaşmış...

6.

Lethargie sürüyor — bu mürekkebe bir miktar *turquoise* katmalı...

İlk kez bulutsuz battı : Galata Kulesi'nin biraz sağından,

*"Do not forsake me,
oh my darling—"*

Cihangir apartmanlarının arkasından—

*"You'll never know
how much I love you—"*

7.

Şimdi (20.20) farkettim : yanma düzeni gene değişmiş : uzunca bir süre yanıp gene uzunca (aynı?) süre sönüyor — gene arama-lı...

"Teşekkür ederim — kiminle görüştüm?... Ben gerekli yerlere bildireceğim."

[9.]

**Kaptı, yükseldi,
düşürdü, gene daldı
Kasım Martısı**

Üsküdar-Beşiktaş

**Karar veremez
konacağı yere ya
Karga sürüsü**

Beşiktaş

15.

Ertesi günü düzelmmişti.

Lethargie sürüyor.

Kasım ayı : *ominous*...

Yazı yazmadan geçen bir günse, ancak, o gün boyunca bir şeyler ya - ş a n m ı ş s a, yaşama başılaşlanabilir. Yoksa onun da ağırlığı biner ölümsek omuzlara.

Bilge Karasu

17/4/77

18.

"Kaldırım", ama "indirim" — "arttırım" — "azaltım"? "çoğaltım"

Çatı en az üç yerinden akıyor...

— Yarımayı iki ya da üç (?) gün geçmiş Ay, günboyu hiçbirşey görünmeyen pencerenin üstünden gözüktü. — Pencereyi t a m (?) olarak kapattım.

19.

Babam—

20.

Boğaz'ın —gecikmiş?— Pastırma Yazı günlerinden biri — Gü- neş'in battığı ufukta pus bile var.

[23.]

**Seksen metrede
otomatik yıkama —
Kasım Lodos'u...**

Boğaz Köprüsü

[26.]

**Çitlembik işte
birkaç yaprağı kaldı
Kasım sonunda**

İzzetî / "Mecnun'um Leyla'mı gördüm"

—baktı geçti

—yıktı "

—yaktı

—aktı

—çaktı

—taktı

28.

İki gün önce soğuk zoruyla Stüdyo'ya göçtük — bugün geçici olarak buradayım.

Güneş artık Süleymaniye'nin bile —bana göre— Doğu'sundan batıyor : Gündönümü'ne kadar sürecektir bu; sonra, yitirdiği yolu gerisin geriye alacak — yeniden yitirmek için...

Şimdi (16.20) kıpkırmızı bir top – Yarımada pus içinde; biraz sonra onun arkasına girecek, gidecek.

Martılar ağlaşıyorlar.

PERDESİZ PENCEREDEN
BAKILARAK YAZILMIŞTIR

**Pusu da perde
edip öyle batıyor
Kasım sonunda**

Daha batmadı ama artık gözükmüyor.

**Akşam ezanı —
yak hemen lambanı
kış akşamında**

29.

— —

— Yolda: Adana...

İnsan anlamsızı gerçekten düşünemez mi? — Hiçlik... Hiçlik
d e anlamlı. Düşünebilir de dile mi getiremez?... Bir zamanlar
"olanaklı en büyük boşluk" kavramını kurmuştum: Bu anlamlı;
ama, işte, yok... (Kant'ın anlamında 'maximum'...)

ARALIK

[5.]

**Karga sürüsü —
batmış kış Güneş'ine
gidiyor işte...**

[12.]

Kış Güneş'i ya
pırıltısına ancak
tek kayık sığar

Tutuşmuştur ya
benim de kış penceresi
ama göremem

10 OCAK 2000

Stüdyo'da derme-çatma bir masa kuruldu — inşaat vinçleri manzaralı...

Mürekkep de son kertesinde: Yeni —güçlü— okuma/yazma gözlüğü...

12.

Dolu —kar(?)— Levent'de : tükenmek üzere mürekkeple; eski yakın gözlüğüyle...

İnsan anlamsız d a bildiğinden, anlamlıyı d a bilir — insan hep anlamlıyı bilir; çünkü, hep, anlamsızın içindedir...

— Geçen gün Mengüç : "*crimson*"ın (bir de Fransızcasını söyledi) "kırmızı"dan geldiğini saptamış — ne çok anlam ne çok bilmediğimiz biçimde oluşuyor...

15.

Yeni mürekkeple: [...] — —

27.

Garip duygu : sanki bugün çok farklı birşey olmuş olmalıymış —

geceyarısını geçti; [...]

Nereden, bu duygu, bilmiyorum——

ŞUBAT

1.

Turgulo'da

'Asıl' kalemsiz —Kadir'inkiyle — saati de bilmiyorum : sabaha karşı olmalı —

'Sağlık'...

Kişi ölü değilse, sağdır (totoloji!) — ya peki 'sağlık' (ayrıca), ne oluyor? Daha 'uzun' yaşamak —canlı (sağ) kalmak— için mi?...
— N e kadar 'uzun'?!... Tercihan, sonsuz!! — *Shit*—

[31./1.]

HAFTA SOKAK'TAN
KUĞULUPARK'A DEK
YÜRÜNÜRKEN
SOĞUKTA
DÜŞÜNÜLMÜŞLÜKLERDİR —
YAZANIN KUŞLAR KONUSUNDAKİ
CEHALETİ DE
HEMEN ANLAŞILMAKTADIR

Kış Ankara'sı:
sarı dallarda öter
bilinmez kuşlar

DERESİ KALMAMIŞ KAVAKLIDERE'NİN
KUĞU ADI VERİLMİŞ PARKININ
SON NÜFUS DURUMU ÜZERİNE
GÖZLEMDİR

Kuğulupark ya:
Ördek, Güvercin, Serçe —
tek bir Kuğu mu?...

Listen to the pouring rain—
Dinle akıp duran yağmuru—

2.
"Bulgu ARB teksif kültür" —
[...]

3.
"apriori
SICAK ÇUKULATA"
[Tunalıhilmi cad.— bir frigofirik kamyonet'in üstünden]

[...]

7.

Ankara sonrası — "Yunus Emre'nin ölümü" : nereden biliyorlar?!...

*So many tears—
Onca gözyaşı—*

Kalemin ucuyla artık oynama!!—

[8.]

Otel damında
iki günlük kış Ay'ı —
asılı kalmış...
Beşiktaş-Dolmabahçe

21.

Bucureşti sonrası

I have ever hated all nations, professions, and communities, and all my love is towards individuals. ... But principally I hate and detest that animal called man, although I heartily love John, Peter, Thomas, and so forth."

Jonathan Swift

(Quo. André Breton, *Anthology of Black Humor* [1939] M. Polizzotti, 1977)

Oldum olası bütün milletlerden, mezheplerden ve cemaatlardan nefret etmişimdir, ve bütün sevgim bireylere yönelik olmuştur. ... Ama en başından şu insan denen hayvandan nefret eder ve tiksinirim; halbuki John'u, Peter'i, Thomas'ı vd., yürekten severim.

MART

[2.]

**Geçer sokaktan
satıcının elinde:
Erik çiçeği...**

Nişantaşı

6.

Erciyes sonrası —

Yazamamak : başka şeyler kişinin zamanını alıyor diye mi; fiziksel koşullar —masa/güneş/ortam— uygun değil diye mi —hiçbiri: Yazılamıyorsa, yazılamayacaktı demektir; yazılabilir olsaydı, yazılırdı; yazılamadığına göre de, yazılamazdı.

— Pencerelerde bir uğultu oldu : sanki bir anda, rüzgar, Kuzey'den gelmeğe başladı — bir saat önce hafif bir Lodos gibiydi; şimdi, Poyraz-Karayel arası...

Kar yağabilir.

— Şimdi de Gündoğusu'na döner gibi : kalorifer bacalarına bakılırsa — bu kadar karışıklık, herhalde fırtınalı bir hava anlamına geliyor...

[8.]

**Karşı kıyıya
taşıdım Güneş'i de
kış bitiminde**
Beşiktaş-Üsküdar

9.

Yarın Salâh Bey...

11.

Yüksek apartmanların bacalarından anlaşılan : Lodos... — Oysa bugün Berdelacuz başlamalıydı: Böylesine berbat ettik demek, yeryüzünün alıştığı dönüşümleri.—

[14.]

**Yahya Kemâl ya
"tepeden" şehri dinler
gürültü duyar**
Yıldız Parkı

**Mart kedisi ya
Çam altında yalanır
geceyi bekler**

Yıldız

15.

Berdelacuz birkaç gün gecikmeyle geldi — bol karlı; ama, hemen eriyen, tutamayan...

17.

Celan (INSELHIN) I,141

Und morgen verdampft unser Meer!

Ve yarın buharlaşıp yiter denizimiz!

18.

Berdelacuz'un bugün bitmesi gerekiyordu; ama bir-iki gün geç başladı; o yüzden, sürüyor: Poyraz-Günbatısı arası rüzgarda kar serpiştiriyor — ama çatılarda eridi...

19.

Poyrazlı kar berdevam — Berdelacuz **Takvim-i Ragıp'a** göre 11'inde başlayacak, 18'inde bitecekti; yanılmıyorsam 15'inde başladı, demek daha sürebilir : süresini doldurması gerekir. Bugün ayrıca Dolunay — bir ilişki var mı acaba?...

Yarın Nevruz — bakalım o da mı gecikecek...

— Tabii ki var : bir değil, b i r ç o k ilişki var — yumak yumak ilişkiler: Herşey biribiriyle akrabadır (Kant: "*affinitas*"). Dünyayı yalınlaştıran insan aklıdır; yoksa, herşey karmaşıktır — 'yalın', aklın bir soyutlamasıdır... — Ama, karmaşığı da ancak akıl kavrayabilir..

Akılsız edemez miyiz? — Onsuz, değil; ama, sınırlarında tutarak — peki, akılı n e y l e sınırlandırabiliriz? — Gene, akılla... Kendini, kuyruğundan başlayarak dişlerine dek yiyen yılan...

**Ne işin var ki
kar fırtınasında
gökgürültüsü?**

[21.]

**Tek başına ya
herşeyin de üstünde
Bahar Çınar'ı
Beşiktaş**

21.

Her —sahici— şiir dizesinin altında yüzlerce 'düz' tümce
durur; üstünde de, yüzlercesi, kurulabilir.

NİSAN

24.

Ay boyunca birkaç *haiku* — temize bile çekilmemiş, duruyorlar...

[2.]

**Bahar esiyor
tünelden dışarı ya
Kuzey'e doğru**

Beylerbeyi Tüneli

[5.]

**Azgın Lodos ya
çam sürgünlerini de
kırarak eser**

Yıldız

[9.]

**Dalgalardaki
pırıltıları silmez
Nisan yağmuru**

Beşiktaş-Üsküdar

[11.]

**Güvercin işte
cami hoparlörüne
alışmamış**

Beşiktaş

[18.]

**Koca Çınar ya
yaprakları ufacık
Bahar başında**

Beşiktaş

[23.]

**"Noble Empress" ya
dümensuyunda dümdüz
Bahar motoru**

Beşiktaş-Üsküdar

[24.]

**Çiçekli Elma —
yaprakları da işte
yerliyerinde
Çengelköy**

Bu akşam Çengel'e gidilecek — bakılacak, (belki?) yazılacak...

27.

Sonunda: Evde ve masada — bütün gün Nisan yağmuru...
Dün ilk kez erik yedim — bu yıl da baharkıran Mart soğuğu olmadı; o yüzden pıtrak gibi...

Şimdi, günün son ışıkları gidiyor (20.00'ye doğru olmalı — saati henüz yerine koymadım); Beylerbeyi Çakarı yerliyerinde; ben de, buradayım...

28.

**Bülbül duydum ya
başka birşey yazmak da
gereksiz işte**

30.

Gümüştüy operasyonları
— nefis akşamüstü (Lodos'a dönen hava)...
— Akşam ezanı : ama, yazmağa yetecek kadar bir grilik...

**Gene geldi ya
kanat kanada işte
Bahar Martısı**

MAYIS

2.

Gümüştüy muhtemelen gidici — gün boyu 'Animalia'da...

5.

Gümüştüy direnmeğe çalışıyor, ama kötülüyor : serum...

İlk öğledensonra vapuru Beylerbeyi Burnu'nu döndü; gene, iyice açıktan — daha önce de dikkatimi çekmişti; şimdi anlıyorum: Beylerbeyi Çakarı, muhtemelen, burnun açıklarındaki sığılıklar için uyarıcı olarak konmuş oraya — haritaya bakmalı...

Baktım: Saray'ın hemen önündeki sahanlık (en derin?) 33m; oysa biraz açıktaki kanal, 64m — gerçi vapurlar için 33 metre sorun olmamalı ama, belki bir denizcilik 'teamül'üdür...

Akşamüstü : renkler oluşuyor; galiba Poyraz'ın şiddeti de azaldı — yarın Hidrellez; hava, artık, ısınır...

Gece: Gümüştüy——

6.

— —

8.

Mırmırcan gelip penceresinin içine zıplayıp dışarıya baktı : denizi seyrettiğini düşünmeğe gerek yok — damın üstünde uçuşan kuşlar vardı...

— Şimdi de Leyla aynı şeyi yaptı — ne de olsa anası; sonra, yalanıp, güneşin altına yattı, uykuya daldı — diyecektim ki, aşağıdan gelen seslere kulak kabartmağa başladı.

"bipolar mood"

Akşam ezanı hâlâ okunmadı mı (20.25) — gözüm hâlâ görüyor...?

Güney'e —pekâlâ : hafif Güney-Batı'ya— baktığım halde, Ay'ı görebilir miyim diye (bugün üçüncü ya da dördüncü günü), kafamı sağa sola eğip 'gözlem' yapmam gerekiyor — pencere yeterince geniş olsaydı, bu gerekemeyebilirdi; ama, olsun...

— Okunmuş olmalı : 20.40; gene de hâlâ ılık —hafif morluk—
var.

Bekliyorum—

9.

Gümüştüy'ün mezarı hazırlandı.

— Akşamüstü gömdük...

12.

Her gün bir avuç erik — ne kadar sürerse...

[13.]

**Kış geçirmiş Muz
canlanır mı acaba
Mayıs gününde?**

İzmit

14.

Havai fişekler — sanıyorum Çırağan açıklarındaki bir tekneden
atıyorlar — sesleri epey geç geliyor, ama atılış patlamalarının
ışıklarını deniz üstünde görüyorum.

15.

Akıntıya karşı bir yavaş şilep — kanalın kenarından, yukarı; ya-
nından güneş görüyor...

Uğur pencerede — bir bana; ben, "Kız uyuy—", deyince de, dı-
şarıya, Boğaz'a, bakıyor : naz yapıyor, işte...!

20.00'yi geçti — hâlâ görüyorum : akşam ezanı okunmadı mı?...
— Son vapur Beylerbeyi Burnu'nu geçmek üzere...

Never let me go—
Hiç bırakma beni—
Hiç izin verme gitmeme—
Hiç koyuverme beni—

Hangisi?!...

Şimdi Beylerbeyi İskelesi'nde (20.10) — buraya gelecek...

Gök hâlâ renkli——

Geliyor...

— Şimdi okundu : 20.20!...— 'görüş alanı' ise hâlâ dolu — bir
yanlış mı yapıyorlar? — Şimdi yakıyorum lambayı : cummings
için...

20.

Sadettin Kaynak / Yorgo Bacanos : Gazel:

Heryer meyhanedir aşk ehline—

21.

Lodos ve nem... — Ama eriklerim bol...

20.25: Gezinti tekneleeri ışıklarını yaktılar bile; ama ezan hâlâ
okunmadı; ben de lambamı yakma gereği duymadan yazıyo-
rum. (Ahmet'in programında XVI. Yüzyıl madrigalleri...)

Şimdi okundu : 20.28 — ama hâlâ görüyorum, yazıyorum...

— Son renkler : artık zorlukla görüyorum (20.40).

24.

Dün akşam sabaha kadar yağmur : Lodos-Poyraz çatışması...

28.

Pazar *lethargie*'si — biraz Başo...

— Puslu Boğaz : şimdiden yorgun gibi... — Bu da *haiku*:-

Puslu Boğaz ya

şimdiden yorgun gibi

Mayıs sonunda

— 21.00f Hasan : Elitis: "*To Aksion Esti*" : "Değerdir"

30.

Pus : meltemle ilişkili mi?

— Boğaz, boydanboya, garip bir aklıkla kaplı : neredeyse hiç renk yok.

HAZİRAN

1.
Yağmur.

Bugün Ferit Edgü : akraba... Şiirleri de 'not'ları da — daha önce okumalıyım.

— İkinci okunuyor; oysa akşam gibi — neredeyse lambayı yakmam gerekecek.

Çatı akmağa —daha doğrusu damlamağa— başladı.

Bir baktım da, masamın üstünde, kendi defterlerimden ve bazı kitaplarımın yeni baskı 'çıkıtı'larından başka, neler var:-

Ferit Edgü'nün 'Notlar'ı ve resimli şiirleri

Saffet'in Psikoterapi'si

Günter Wohlfart'ın Zen und Haiku'su (çeviriyorum)

Makato Ueda'nın iki Başo kitabı (çevirilerimi temize çekiyorum)

Kant'ın Yargıgücü'nün ilk cildi

Yaşar Ağabey'in Sanı Defterdekiler'i

Hulki'nin 'Mevlit'i (üzerine yazıyorum)

Marx'ın kısa biyografisi

Burchhardt'ın Cicerone'si

cummings'in Bütün Şiirleri (ara ara çeviriyorum)

KdrV

SuZ

...

İşte, 'postmodern' durum! —

✎ Herhalde, kafam karışık! —

Karışık herhalde kafam —

Kafam karışık, herhalde...

— Düzeleceği de pek yok—

3.

Neden bilmem bu gönlüm her zaman her dem elemlidir—

01.20 : (yani, 4.) Boğaziçi apaçık : günboyu —akşamboyu— parıldamağa çalışan havai fişekleri ise, bomboş — hiçbirşeye yaramazlar...

4.

Yani 5. : 02.00 — Bugün Beylerbeyi'nde kafamda dolaşan *ha-iku*'lar:-

**Duruyor öyle
bulutların önünde
Yaz Hilâl'i ya**

**Yaz Boğaz'ı ya
sularının üstünden
karanlık akar**

7.

Sıcaklar : hafif Lodos...

— Bugün Tanpınar'ın Şiirler'i — nasıl Tanpınar olmuş, belli oluyor : son Osmanlı; ilk 'modern' Türk. Oğuz, Yahya Kemâl'den söz ediyor — bence Yahya Kemâl bir adım 'geri'de; Tanpınar bir adım 'ileri'de — Ama asıl 'ilerleme'yi —Osmanlı'dan 'modern'liğe geçişi— Orhan Veli gerçekleştirmiş.

9.

Gene, tarih atıp boş bırakılacak bir gün...

Bari Çakar Gözlemcisi görevimi ifa edeyim — iki gündür *erratic* bir hâlde —

Kandilli Kontrol: "Bizim fenerlerimiz sık sık bozulur — geçen gemilerden iki günde bir ihbar alırız." Demek yalnız değilmişim...

— Düzenli bir kütüphanemin olmayışı çok önemli bir sorun : çoğunluk öte-berim, 'koli'ler içinde duruyor — örneğin, Frege nerede?!...

Bilmiyorum; arasam da, bulamam

— Herşeyimi dağıttım!...

Bari şu kalemi —bir daha— adam etmeğe çalışayım —

— Operasyon sonucu : olumlu mu — göreceğiz...

10.

Gündoğusu'ndan : 'Ülker Doğumu Fırtınası' olsa gerek; ama, bir gün erken?...

Çitlembik, hiç dokunmadan, Ev'e sarılıyor — şöyle oluyor : Doğu'dan, Güney'den, Batı'dan şiddetlice rüzgarlar esince, Ev'in istinat duvarının hemen dibinden yükselip yayılarak onu saran Çitlembik'in eğilip bükülen dalları, dış duvarlara vurup sürtünüyor; sürtününce, dalların Ev'e yakın yerleri aldıkları darbelerden zedeleniyor; zedelenince, dalların duvarlara dokunan, vuran, çarpan büyüme noktaları ölüp yeni yaprak ve dalcık veremez hâle geliyor; veremeyince, duvarlara yakın dalları Ev ile Çitlembik arasında bir rüzgarlık bir mesafe oluşturunyorlar — Ev'e sarılıyor Çitlembik; ama, hiç dokunmadan...

(Kemalettin Tuğcu sok. 17)

Skip James:

How long's that evenin' train been gone?

Ne kadar oldu, o akşam treni gelidi?

12.

Akşam ezanı : gene epey aydınlık varken...

13.

**Yaz Martı'sı ya
Ördek taklidi yapar
serin dalgada**

Üsküdar-Beşiktaş

15.

Sabah: Süleymaniye gene yuvarlaklarına bürünmüş: Sanıyorum, Doğu'dan güneş alınca; ben de Kuzey'den bakarken, yapılarındaki yuvarlaklıklar —kubbe, yarı-kubbe ve kemerler— vurulanıyor — minarelerinin eğri gözükmesi de, bir yanlarında — Doğu'da— yoğunlaşan ışık yüzünden.

— Çakar iki gündür hiç yanmıyor; Kandilli'yi arayamıyorum
çünkü iki telefon da kapalı...

**Uğur uyur ya
tanker de gelip geçer
yaz Boğaz'ından**

[15.]

**Yavru Kırlangıç
korkmaz dolanıp duran
koca Martı'dan**

Beylerbeyi

16.

**Böğürtlen işte
sunar çiçeklerini
ak kelebeğe**

Çengelköy Bostanı sok.

17.

Hava biraz soğudu ya (yağmur beklentisi) Suluş insan sıcaklığı
peşinde...

**Hava serin ya
kucağımda ısınır
Suluş da işte**

— Çakar dün akşam düzelmmişti : benim katkım olmadan.

Yarıyariya dalmış bir denizaltı Karadeniz'e çıkıyor.
Geç vapur (19.10) her zamanki dümensuyunu çizip, Köprü'den
ötesini görünmez kılan pus içinde yokoldu.
Poyraz bulut taşıyor; ama, havayı da açıyor, bir yandan. (19.45)

21.

En uzun gün — bu gece Ferit Edgü:-
Yalnız adam yalnız geceleri yazabilir yalnızlığını.
Yeni Ders Notları, § 187

[...]

24.

Bugün, önemsiz bir Amerikan filminde, a n l a y a b i l e c e ğ i m
bir Tanrı kavramıyla karşılaştım:-

Daha önce kendi hatası yüzünden birilerinin öldüğünü düşünerek vicdan azabı çeken birisi, tehlikeli bir durumdayken (azgın bir nehirde botlarla 'rafting' yapılmaktadır) bir 'sezi'siyle arkadaşlarının tehlikeye gitmelerini önler, hayatlarını kurtarır — sonra (kendisi de epey acı çekmiş —ölüm bilmiş—) birisi, ona —o 'sezi'siyle ilgili olarak— şöyle der:-

"Tanrı'nın yardıma ihtiyacı vardı — sana güvenebileceğini de biliyordu."

İngilizce'si muhtemelen şöyle:-

God needed help, and he knew that he could count on you.

— Ben de şöyle düşündüm: İnsanları kurtarmak için bir insanın yardımına gereksinim duyacak bir Tanrı'yı a n l a y a b i l i r d i m . . .

26.

Serinlik işte
Lodos'la bile gelir
yaz Boğaz'ına

[29.]

Yaz ortasında
havaalanında ya
uçar Kırlangıç

Atatürk Havalimanı

30.

İzmir sonrası.

[...]

— Bir-iki yoksul *haiku*...

Gece geç işte

Haziran da biter ya

yazılamadan

TEMMUZ

1.

Aslında, gene, tarih atıp boş bırakılacak bir gün —
Lethargie v e ataraksia...

[2.]

**Yavru Kırlangıç
ışığı uğurlar ya
yaz akşamına
Beylerbeyi**

2.

If I could, I would give you wings—
Yapabilseydim, kanat takmak isterdim sana—

Ninni ile ağıt : uyku ölüme ne kadar benzerse, ninniler de ağıtlara o kadar benzer.

Gece: "Logical"
"Breakfast in America"

[3.]

**Yaz motoru ya
bilgisayar örtüsü
ince dantelden
Üsküdar-Beşiktaş**

3.

Bugün Sem Yelleri esecekmiş — bu **Takvim-i Ragıp** acaba yıllar içinde bir tür 'kayma' mı geçirmiş : öngörülleri hep bir-iki gün gecikmeyle gerçekleşiyor. Belki 'kamerî' takvimden 'Julianus' (?) takvimine geçişte olmuştur bu 'kayma'...

Tam anlamıyla 'hırpani' bir şilep (?) —balık-fabrika-gemisi (?) — kanaldan yukarı zorlanıyor : saatte 2 mil falan hızla; peşinde de bir lıran görevlisi romörkör : herhalde kılavuz-kaptan vermiş — yüzen bir çimento fabrikası gibi — Kandilli Kontrol'a sorayım—

Ukrayna bandıralı bir 'tarak' gemisiymiş; Pire'den geliyormuş, liman inşaatlarında zemin çalışmaları kullanılırmış...

— Kafka da yengeçmiş : bugün...

6.

Takvim-i Ragıp, dün "Fırtına (2 gün)" diyordu : dün de bugün de, ayın 3'ü için öngördüğü "Sam Yelleri", bunaltıcı sıcaklık taşıyarak, esiyor — herhalde Lodos ta Afrika çöllerinden getiriyor bunu... — 'Herif'lerin hepsi yere serilmiş durumda; ben de, günboyu, ter içinde...

Akşamüstü kıyıya indim:-

Kızıltoprak ya

Eminönü'nden gelir

Çengelköy'e dek

10.

Bugün Nietzsche'de **Yerli-Yersiz** için motto aradım, bulamadım; aklıma Marx geldi, daha ilk ciltte —Doktora Tezi'nde— hemen buldum...

— Ne gösteriyor?...

Gece (01.00) : yarımından iki gün büyük Ay, Boğaz'ı ısıldatıp Batı'ya yönelmiş hâlde — tam karşımda...

[12.]

Yaz sarmaşığı

çıkıp dolanmış işte

mezartaşına

Karacaahmet

[18.]

Temmuz günü ya

akşamüstü olunca

yorgundur o da

Üsküdar-Beşiktaş

18.

Datça dönüşü...

Lethargie'ye devam —

"Özel"i "genel" olan içinde ne denli "kapsa"yabiliyorum?—

[20.]

Yaz Poyraz'ı ya

Martılara eğlence

akşamüstünde

Kuzguncuk

21.

...da der tod/genau zu nemmen; der wahre Endzweck unsers lebens ist, so habe ich mich seit ein Paar Jahren mit diesem wahren, besten Freunde des Menschen so bekannt gemacht, daß sein bild nicht alleine nichts schreckendes mehr für mich hat, sondern recht viel beruhigendes und tröstendes!

Mozart

(31 yaşında; ağır hasta babasına mektup)

Paul Nettl, W. A. Mozart, Fischer 1955, S.68

... çünkü ölüm —tam olarak alındığında— yaşamımızın sahibi ereği olduğundan, ben de birkaç yıldır insanın bu sahibi, en iyi dostuyla öylesine tanış oldum ki, onu tasarlamak benim için yalnızca ürkütücü olmaktan çıkmakla kalmadı, tersine, çok huzur ve teselli verici oldu!

Gülnur'un armağanı 'Harley-Davidson' : çok iyi yazıyor — önce siyah kartuj takıldı (ben becerememiş ve olay çıkartmışım); şimdi de 'royal blue' taktım — bakalım renk ne hâle gelecek... Bugün çise çise yağmur — erken gelmiş güz havası...

Yaz ortasında

da Güz gelebilir ya

Boğaziçi'ne

Siyah mürekkep hâlâ başat — bakalım arkadan gelen mavi ne zaman etkili olacak...

— Çakar gene sönmüş durumda : bu işten bıkmalı mıyım, acaba!...

— Başo'ya dön!

22.

İlk kez bu kadar erken masada — mavi yavaştan belirmeğe başladı; ama, sanıyorum, ilkin siyah konduğundan bundan böyle hep biraz koyu olacak, ancak çok sonra 'brilliant' hâle gelebilecek.

— Pek öyle değil : başka bir kalemin mekanizmasını takmağa çalıştım; olmadı, ama bu arada da mavi çekmiş oldum : şimdi işte, biraz da akıtarak mavi yazıyor — tam da değil, hâlâ bir miktar siyah var.

Bu arada yazışı da değişti — mürekkep akıtmasından herhalde.

— Çakar hâlâ yanmıyor — aramalı...

Kandilli Kontrol bu sefer adımı ve telefon numaramı sordu — herhalde birileri işletiyor mu, diye...

Boğaz'ın üstü yağmur kaplı — Şehir gözükmüyor.

KİŞİNİN
YALNIZ KALINCA
BAZI ŞEYLERİ
BİRİBİRİNE
KARIŞTIRMASINA
DAİRDİR
Yaz akşamı ya
şehir ışıklarında
Güz karanlığı

27/28.

Geç — karar verilmesi gereken bir nokta...

— Boğaz simsiyah...

Who knows where the time goes—
Kim bilebilir ki, zaman nereye gider— —

28.

Akşamüstü (18.10) : Boğaz'dan aşağı inerken bir tankerin 'arkasından dolaşan' bir vapurun dümensuyu izinde gördüm: O önce gördüğüm 'yalpalama', aslında, dümensuyu izinin, akıntıyla, vapurun gidişinden ayrı bir yönlenme almasından geliyor: Vapur 'yalpa'lamıyor; dümensuyu akıntıda başını alıp gidiyor...

[...]

Günbatımına doğru : garip bir rüzgar var (Gündoğusu ama Poyraz'a kayarak — Yıldız?...) ve hâlâ (20.30) aydınlık — akşam ezanı okunmadı mı?...

"Kara erik fırtınası" — iki gün erken?...

— Okundu (20.35)...

31.

Garip bir şilep —tanker?— kenarında NORMED yazılı— kanaldan aşağı, akıntıda gerisin geri sürüklenerek geldi, Beylerbeyi koyunda demir atarak —üçüncü seferde— durabildi — şimdi öyle duruyor (1845)... — Sanıyorum motorları çalışmıyor. — Deniz Trafik de, Kandilli Kontrol da: "Haberimiz var Efendim; durum kontrol altında..."

Eh! — duramasaydı Beylerbeyi Sarayı'na geçirecekti...

— Önce bir 'pilot' geldi; sonra (şimdi : 19.05) büyücek bir romörkörösöndürücü (?) geldi — arkadan bir tane daha geliyor : den-diği gibi 'durum kontrol altında'...

[...]

— Geç (03.00) : şilep, çevresince kuşatılmış durumda — herhalde birşey yapabilecek durumda, değil — — (03.40:)
Suluş, [...] ——

İyice geç (07.15)

Niye uyanık olduğum ve niye yazdığım, herhalde, anlaşılıyor—
Ne kadar da budalaca—
şimdi yazdığım——

AĞUSTOS

4.
Tarih atılıp boş bırakılacak bir sayfa— En azından Çakar yeniden düzgün çakıyor...

5.

Celan-Nelly Sachs, Mektuplar (B. Wiedemann)

Sachs, daha ilk mektubunda, Celan için, *[Sie] haben die Kraft des Ausdrucks für des leise sich öffnende Geheimnis*. diyor.

Sizde, kendi kendini sessizce açan gizemi dilegetirme gücü var. "Görünmez evren", "görünmez yurt"tan sözediyor — iki Yahudi : biri Berlinli, Stockholm'a kaçmış; öte Çernoviçli, Paris'e kaçmış — zaten anadilleri olmayan Almancalarıyla, onun konuşulmadığı yerlerde sürgünler...

Falsche Sterne überfliegen uns — gewiß; aber das Staubkorn, durchschmerzt von Ihrer Stimme, beschreibt die unendliche Bahn.

Celan (§6, 1958)

Sahte yıldızlar uçuşuyor üzerimizde — elbette; ama o [toz tanesi] mısırunu, sizin sesinizle boydanboya acılanmış olarak, sonsuz yolu betimliyor.

(*Staubkorn* için "mısırunu" ne kadar doğru, bilmiyorum; sözlüklerde bulamadım — Celan'ın kendi kurduğu bir sözcük olsa gerek : "toz-mısır", "un-tohum"... — Değilmiş : eski bir sözlükte var : "toz tanesi"... ["betimleme" dediğimde "yazma" kökünün olduğu [*beschreiben* - *schreiben*] belli oluyor mu?)...)

Wenn wir leiden[,] gehören wir nur noch Gott — darum verlassen uns die Freunde.

Sachs (§35, 1960)

Acı çektiğimizde artık yalnızca Tanrı'ya ait oluruz — bu yüzden dostlarımız bizi terkeder.

— Ne denli büyük bir acı...

Akşamüstü : yazma dürtüleri...

— Güneş battı; ama, garip, yoğun bir ışık hâlâ ağıyor : Boğaz'ın sularından yansıyıp sayfama dek, geliyor...

— Şimdi, artık, yitiyor...

(21.05)

O da diner ya

Güneş battıktan sonra:

yaz fırtınası

**Dört günlük Ay da
öyle seyreder işte
karanlık şehri**

7.

**Yaz akşamı ya
ışıklar da kanalda
Güney'e akar**

9.

**Bugün Kozanoğlu'nun dörtlüğünün (Refik Fersan / Modern
Folk Üçlüsü : Ahmet) olağanüstü sesinin nereden kaynaklandığını anladım:-**

*Rüzgar uyumuş
ay dalıyor
hertaraf ıssız*

*Ölgün bakıyor
varsa uzak
bir-iki yıldız*

*Bak çıt bile yok
korkma ben'im
bahçede yalnız*

*Ey gözlerinin
rengi kadar
kalbi güzel kız*

Böyle dizelendirince olağanüstü yapı ortaya çıkıyor:-

5/4/5

5/4/5

5/4/5

5/4/5

Kusursuz...

— Sanki dört peşpeşe 'ters'-*haiku* : kendiliğinden müthiş bir melodi yaratıyor — neredeyse bestelenmesi gerekmezdi bile...

10.

Karar noktaları — olanları da hesaba katan; ama, farklı da olabilecek yönelmeler...

Uğur pencerede — 'tarassut'ta...

Kara ama az bulutlar, sarıdan pembeye, belki kırmızıya doğru, akıyor — kara bir karga...

11.

Gökgürültüleri (18.00).

Gökgürültüsü —
Karga şaşırır işte
yaz Boğaz'ında

İlk damlalar ya
Güneş de direniyor —
yaz akşamüstü

Bir dünya bir masanın üstünden ibaret olabilir mi?

[13.]

Tam önümde ya
Süleymaniye'yi örter
yaz akşamında

13.

BULUTLAR

Küçük, topak, beyaz, üstten; Lodos'la —
büyücek, kümeli, kara, alttan; Poyraz'la...

(Kemalettin Tuğcu sok. 17)

20.00 : Ahmet : danslar

**Yaz Karga'sı ya
akşamın kaygısında
dolanıp durur**

18.

Bütün sıcaklığıyla, yaz yavaş yavaş sonuna doğru gidiyor.

19.

Güneş altında kalan defter, sıcacık — kalemleri gölgede tutma-
ğa özen gösteriyorum ama, herhalde onlar da etkileniyorlar.

**Ağustos pusu
Güz'ü çağırır işte
yorgun Boğaz'a**

Gene sürükleniyor vapurun dümensuyu, Boğaz akıntısında.

**Rengi uçuk ya
yazsonu Sardunya'sı
kaykılır işte**

I'm like a wreck—
[Bir hurda gibiyim—]

21.

Yeni/den — olabilir mi?...

17.55: Vapur geldi : demek tam 18.00'de yanaşıyor Çengel'e...

(Dün iyi bir *haiku* vardı — cüzdan kağıtlarından birinde...)

[20.]

**Yaz bitimi ya
Poyraz da Güz'ü taşır
Kuzey'den işte**

Beylerbeyi

Bugün "yaprakların sararması" günüymüş (**Takvim-i Ragıp**) : gerçekten de, yolboyu baktım : özellikle genç çınarlar ve meyveleri geçmiş meyve ağaçlarında sararma başlamış — ama, örneğin Ayva hâlâ capcanlı : daha meyveleri var, olgunlaştıracak...

— Can Yücel'in doğumgünüymüş...

İyice geç (02.10) dingin ve sessiz Boğaz...

Buradan gider miyim — nereye?... — Heryerden giderim de, nereye?... — Herhangibiryere!... — Hiçbiryere...

(02.25)

22.

Yepyeni —enfes— sabah...

— Yaşam yeniden yaşanamaz; ama yenilenebilir...

Mozart'ı düşündüm: Yaşamı boyu gördüğü anlayışsızlık ve sonradan çukolata markası hâline bile gelmesi... Kıcını dönüp terkettiği Salzburg'a bugün "Mozart'ın şehri" deniyor — aynı şekilde Viyana'ya da; oysa daha oradaki mezarını işletlemeyi bile gerekli görmemişler.

Buradaki ikiyüzlülüğün temelinde, insanlar için yaratıcının yapıtının, onun kendisi için ifade ettiğinden farklı şeyler ifade etmesi yatıyor — herşeyden önce de ekonomik bir anlam : yaratıcının yapıtı 'meta' kılınıp s a t ı l a b i l i r . Bugün bütün dünyada "Mozart" adı altında yürütülen 'mali' işlerin yıllık 'ciro'su ne kadar acaba?!...

Bereket versin bazıları —kendisinden sonra gelen yaratıcılar— onun yapıtına farklı bir gözle bakabiliyorlar — belki onun kendi anlamına y a k ı n bir anlamda; ama tabî, hiçbirzaman tam aynı anlamda değil...

[22.]

**Yaz sonu işte
Poyraz'da terin kurur
Boğaz üstünde
Üsküdar-Beşiktaş**

23.

Deprem : 16.43...

Burada çok şiddetli değildi ama acaba biryerlerde şiddetliydi de burada mı hafif duyuldu?...

[...]

Adapazarı/Hendek, 5.8'miş : "herhangi bir zarar haberi henüz gelme"miş...

Bugün farkettim: Çarşıya inerken geçtiğim sokağın bir fidanlı-ğa bitişik yanında yetişen böğürtlenlerin —benim de yanından geçerken toplayıp atıştırdığım— ham (kırmızı) meyvelerinde, olgun (siyah) olanlarından çok daha fazla tane oluyordu —hamlarında (galiba) 15-20 taneyken, olgunlarında daha büyük ama 4-5 tane — birden kavradım : olgunlarında da tabî ki aynı sayıda tane olmalıydı; ama, bunların büyük bölümünü —olgunlaşınca— kuşlar yiyordu... — 'Kuşluk vakti'nde gidip bakmalı, bu açıklamanın doğru olup olmadığını görmek için — — ama, göremezsın ki : sen oraya gidersen, kuşlar kaçıp giderler...

**Yaz sonu işte
anımsatır herşeyin
sonu olduğunu**

Daha 23.10, ama Boğaz kapkaranlık — Beşiktaş'dan Üsküdar'a geçen tek bir motor dışında...

Belki bu defteri —de— sonuna dek yazamayacağım——

— Bu gece, s o n una dek : Byron—

24.

Poyraz'la karışan Gündoğusu yağmur —dolayısıyla serinlik—
getiriyor galiba : terlemem dindi...

— Aslında bulutlar pek yağmur bulutuna benzemiyor...

01.50 : ilk damlalar — ama sırtımda da pek serinlik yok...

Kalinikov : 35 yaşında...

— Gene bomboş Boğaz — Köprü'de de arabalar son hız...

02.30 : — Evet : yok...

25.

Akşam renkleri — pembeler ve maviler; oysa Boğaz gri-beyaz...

— Koster ne kadar büyüyünce şilep olur?...

Geç (01.35): Hesse yıllığına baktım, bugünün anlamlı olduğunu
anımsayarak: Hume'un, Nietzsche'nin ve Gölpınarlı'nın ölüm
günleri... — Nietzsche'ninki n e t yüzyıl— —

USTALAR—BEKLEYİN

Çok fazla sürmez

oraya gelmem işte

bir yaz sonunda

26.

Gökgürültülü sağanak (14.00)

— Biraz sonra çatı akmağa başlar...

Yağmur, Eski Şehir'in görünmez olmasıdır.

Kelebekler havada sevişirler—

Herşey gri—

27.

Gene sağanak — bu kez dolulu. Çatı daha da çok yerinden aktı.

Güz, hüznüyle birlikte, geldi.

24.00f : Boğaz gene boş—

28.

Bugün leyleklerin gitme günü — hava çok kapalı; ya gittiler de ben göremedim, ya da —belki— ertelerler göçlerini... — Yüksekte gezinen birkaç kuş var; ama tam göremiyorum, leylek mi yoksa martı mı...

29.

Hava çok kapalı : leylekler kalkışırlarsa göremeyeceğim. Dün de zaten yanlış yöne bakmışım — budalaca bir beklentiyle, güneye, Marmara'ya, Adalar'a doğru baktım — sonra aydım: Tabî ki güneyden kuzeye de ğ i l , kuzeyden güneye gideceklerdi! — İşte : budala insan h e p yanılır; oysa leylek, h i ç yanılmaz...

30.

Sabahki sağanaktan sonra sıcaklık yeniden bastırdı : rüzgar Poyraz'dan Günbatısı'na kaydı; şimdi yavaştan bir Lodos hareketleniyor.

— Sağanakta çatı daha az yerinden daha az aktı : acaba daha kısa sürdü diye mi; yoksa geçen günkü yağıştan ıslanan ahşap genleşerek sıkılaştı diye mi?...

Eski İstanbul Efendisi — bu kadar erken mi (21.45)?! — Evet ya : bugün 'bayram'; yarın da 'iş günü'...

31.

Birara gene sıcakladı — sanıyorum Lodos-Poyraz çatışması var: Tam, "Lodos artık serin esiyor" diyecekken, rüzgarın hafif batıya, oradan da kuzeye kaydığını görüyorum.

Işık kötü — balkıyor...

(20.00f) İncecik bir ay : bir günlük mü iki günlük mü?...

EYLÜL

2.

Akşam ezanı : 19.45...

4.

Yusuf'tan sonra : 02.00 dolayı...

[4.]

Yusuf'a

**Güz başında ya
Ay'ın koca yolunda
ışık noktası**

Beykoz/Yalıköy

**Yarım olmuş Ay
şehrin ardına gider
Güz akşamında**

Beykoz/Yalıköy

5.

Geç, evde : yarın —yani bugün : 24.40— "Bıldırcın Geçimi Fırtınası"ymış.

**Yolda Kadir'le gelirken, yapraklar:-
Yaz kavurmuş ya
Güz de savurmuş işte:
kuru yapraklar**

*There's a world to be shared—
[Bir dünya var, paylaşılacak—]*

[5.]

**Ölü Çam işte
Güz Güneş'i artık
rahatsız etmez**

Beylerbeyi

Çakar yerliyerinde—

Bugün bir bölümüne kulak misafiri olduğum tartışmayı yazmalıyım:-

Öğledensonra evden çıktım; sokaktan aşağı inerken, yukarı, bembeyaz saçlı, iyice yaşlı bir adam ile, herhalde torunu olan 12-13 yaşlarında bir çocuk çıkıyordu. Yanlarından geçerken, şu konuşma parçasını işittim:-

Dede: "...meteoroloji söyledi."

Torun: "Nereden biliyorlarmış Allah'ın ne yapacağını?"

Dede: "Kırk tane aletleri var—"

Torun: "Kırk tane aletle mi bilecekler Allah'ın ne yapmak istediğini?"

(Bu diyalogu yazarken kişileri karıştırmadım, Ey Okur : ne anlam vereceğine kendin karar ver!)

The tears I cried for you could fill an ocean—

Connie Francis

Senin için döktüğüm gözyaşları bir okyanusu doldurabilirdi—

Yıllardan sonra!...

6.

Güz'ün nefis —bulutlu gök— renkleri, alımlılıklarını yitirmiş gibi — yalnızca alıştığım (üstünden uzağa bakabildiğim) yakın gözlüğümün olmamasından mı?...

Gökte ya Martı —

Ay'ın olması gereken

verde dolanır

Çok yavaş devinen gri Güz bulutları — aralarında hafif pembe-likler...

7.

İnanılmaz: Geçen kışı nasılsa atlatan kumzambaklarım, yaz boyu yapraklarını kurutup durmuşken, şimdi, yaz başında saksı-

larından çıkan iki sardunyanın ortasında, yeniden canlandılar, serpiliyorlar, yumrularından yaprak veriyorlar — herhalde tümüyle yanlış işler yapıyorum, onlarla ilgili...
— Zaten, ne zaman yanlış yapmadın ki?!...

Tek bir —büyük— defterle başlamıştım; şimdi karşımda, nasıl bir 'düzen' içinde yazıldıklarını herhalde hiçbirzaman bilemeyeceğim, 'düzen'lerini yeniden kuramayacağım —yeniden düzenleyemeyeceğim— 50'ye yakın defter duruyor — 'yazar' olarak ne yapacağımı da, bilmiyorum...

8.
Akşamüstünün güz renkleri (yoksa güzün akşamüstü renkleri mi demeli?) burada...
— Ben neredeyim?! — soru hep bu değil mi zaten — — yanıt-sız...
Pekâlâ — uzlaşalım: Güz bulutlarında akşamüstü renkleri...
— Ya bu : yarımından bir gün büyük ay, tam karşımdan gidiyor (01.10) — güneşin batış çizgisini izleyerek...

9.
Geç : 01.45...
Dolunay'a iki (üç) gün kalmış Ay görüş alanımda —
'Öncelik'ler—

03.00 : harika gece—
[...]

Kaleme de gene bir hâller oluyor!...

10.
"Eski Efendi" — erkenci (21.30); kanaldan yukarı, hafif yol...
(Bugün Pazar, yarın Pazartesi ya — bir iskelede yarın sabah için yatacak...)

12.

Yıldönümü! — hem de 20. (Geç : Kazmalar [...] sonrası, evde : 02.30)

Çakar birara bozulmuş gibiydi — şimdi yerliyerinde...

Dolunay — *meigetsu* mu? — muhtemelen hayır : o belki bir son-raki : 'hasat'...

13.

Savaş gemilerinin 'süs' ışıklarının olması biraz garip değil mi? (Beşiktaş açıklarında iki tane — 'kruvazör'?...)

Mahasti — Yıldırım'sız — 'program' yapıyor (24.00f)...

Ben de ne yapacağımı düşünüyorum — —

16.

Öğleye doğru sağanak; şimdi de (18.30) gene birikiyor : bu, yaz sonu —sonyaz— yağmuru mu; yoksa ilk güz yağmuru mu?...

17.

Martı güldü ya

Karga yanıt vermedi —

Güz akşamüstü...

22.20 — 'İstanbul Efendisi' yatmağa gidiyor... — Gene, biraz erken değil mi?...

— Köprü'nün gölgesi yalnızca gündüz gözüktür —

18.

Kanal'ı ortalamış şilep — simsiyah gözüktür Boğaz'ı dolduran Güneş ışınları içinde...

— Koster'in peşinde kalmış Vapur...

19.

İlk defterim — tam karşımda : nasıl da yıpranık duruyor ötekilerin arasında — bir başta ama — ötekiler sanki ondan giderek uzaklaşmak istiyorlarmış gibi...
Sen in tasarımın, yalnızca!...

20.

Dün otobüsteki küçük çocuğun yüzünde gördüğüm hayret-sevinç karışımı ifade: Şu bağlantıyı kurdum:

hayret-hayranlık-sevinç

Hayret, tek başına bir şaşkınlık olarak kalabilir; ama nesnesi hayret edene güzel, hoş, alımlı gelirse, hayranlığa geçer; bu da sevinç verir: Hayranlık uyandıran birşeye hayret etme, sevindirir. (Hume'vari bir açıklama!...)

Bugün Wittgenstein (Psychologie, II 641)

In der Philosophie darf man keine Denkkrankheiten abschneiden. Sie muß ihren natürlichen Lauf gehen, und die langsame Heilung ist das Wichtigste.

Felsefede kişi hiçbir düşünme hastalığını kesip atmamalıdır. Hastalık kendi doğal seyrini geçirmelidir; burada da en önemlisi, yavaş yavaş sağaltmaktır.

'Hastalık' konusunda da şöyle düşünmüştüm: Bir 'manik-depressiv' ile bir 'obsessiv-kompulsiv' biraraya gelirlerse, ne olur?!...

Dün Üsküdar Parkı'ndaki sarhoş alkolik:-

Yalpa yalpa ya

uzanacak yer arar

güzün parkında

Kumzambaklarım —yanılmıyorsam— çoğalmış gibi : 7 kök... —
Açma zamanları yaklaşıyor; belki Begonya'ları saksıdan çıkarmak gerek ki iyice gelişsinler.

25.

Venüs tam karşımda, kara bulutların arasında, portakal rengi ufkun üstünde, pırıl pırıl...

Geç —

Önemli olan kişinin düşünme biçimini, bakış açısını n e ölçüde tutarlılıkla n e r e y e dek götürebileceği — en son sınırına dek? — Bu muhtemelen olanaksız; ama, kişinin n e r e y e dek gidebildiği de k e n d i s i y l e ilgili birşey gösterir.

27.

Bütün kapalılığına ve serinliğine karşın "güzel bir güz günü" —

Budala Arı — girdiği odadan çıkmak için boyuna gidip kapalı olan üst pencere camına çarpıyor; kendi girdiği, alttaki açık pencereyi bulamıyor.

(Kemalettin Tuğcu sok. 17)

18.00: Bu vapurları anlamıyorum — acaba "Beylerbeyi Sarayı'nın çok yakınından geçmeyin" diye bir direktif mi var?... — Kandilli Kontrol'a —ya da daha iyisi kaptanlardan birine— sormalı...

— Arayıp sordum (Kandilli Kontrol ve Boğaz Kontrol) — hiçbirini bir açıklama veremedi ("manevra emniyeti" — "kerteriz alırlar" — "öyle alışmışlardır", vb.); sonunda Merkez'deki 'pilot' "kaptanlardan biriyle konuşun" dedi — ben de zaten öyle düşünmüştüm...

24.50f: Ustacığım (—Yıldırım ile Mahasti'nin programı) bak, burada, şimdi, yaşıyorsun—

29.

Güz renkleri — Eminönü'ne dönen vapurun dümensuyu bile altın pırıltılıydı — — ama kışın da hızla gelişi...

**Güneş altından —
Güz bulutu altından
gidiyor işte**

**Yeni bir uç temizleme operasyonu — bakalım işe yarayacak mı
— — derken tekledi!!**

30.

Güneş'in son altın pırıltısını Haliç girişindeki bir tekne yakalamış.

**Boğaz'ın hırçın akıntısına ve azgın Poyraz'a burnunu vererek
sabit tutmağa çalıştıkları sandallarındaki iki Palamut avcısı balıkçı —
acaba motora kaç yol hız veriyorlar, öyle durmak için?
(Paşalimanı)**

**Şimdi pembenin - kırmızının - portakalrenginin bütün tonları —
çeşitli yüksekliklerdeki bulutlarda... (19.00)**

**Önce iki günlük Ay görüldü — tam akşam ezanında (dün akşamın
neden Regaip Kandili olduğu da belli oldu); hemen sonra da —bulutlar
izin verince— Venüs...**

**Çok yalın, sanki içeriksiz bakıyoruz birçok şeye — alışılmış, tanıdık,
sıradan; oysa tarih boyu ne çok anlam yüklenmiş onlara — bütün o
anlamları ya bilmiyoruz ya da boşveriyoruz : Güneş, Ay, Venüs — öyle,
yalın birşeyler işte...**

**Gene tekliyor — fiziki bir tıkanıklık — aslında sökülüp temizlenmesi
gerek herhalde; ama bunu ben yapamam, kimseye de emanet edemem...**

EKİM

- 1.**
Nasıl da farketmemişim: Heidegger de Wittgenstein da Nietzsche'nin 'öldüğü' (çıldırıldığı) yıl doğmuşlar : 1889...

Renkler içinde ince beyaz çizgi ya Ekim başında

Güneş'in batışından sonraki kızılıtlı alacakaranlıkta Venüs'ü görmek için göğe bir yüzey olarak değil, bir derinlik olarak bakmak gerekiyor — demin (18.40) görebildim; sonra (18.50) önce göremedim, öyle bakınca, yeniden, gördüm. (O arada Merve aradı: "Oruç Amca, göçmen kuşların adları ne?" — "Leylek, Kırlangıç, Bülbül, Bildircin — " — "Teşekkür ederim; bu kadar yeter."

Kalemi sigara tablasına silkeleyince 'kusuyor' ve yazmağa başlıyor — belki artık bu kaçınılmaz bir yöntem olacak...

Uğur kucağıma kuruldu — insanları ısı kaynağı olarak kullanmak da var, genlerindeki 'adaptasyon konfigürasyonu'nda! — Mağarasında ateş yakmayı öğrenmiş 'homo sapiens'e' yaşmalarına yolaçmış birşey, herhalde — o da, başka 'yaşan'lara (fareler...) karşı önlem olabileceklerini görünce kabullenmiş bu 'yaşama'yı...

Kedi 'evcilleşmiş'; ama, hiçbirzaman —köpek ya da inek gibi— 'ehlileş'memiştir. At da öyle : onun 'ehlileş'mesi için 'kırılması' gerekir.

Yeniden kolonya-mürekkep 'operasyon'u — — göreceğiz bakalım...

Son anda (23.30) gördüm — projektörünü de kullanıyordu — Efendi : Kuzey'e gidiyor — — yarın Pazartesi ya...

'Operasyon' başarılı değil — demin yazdıklarımı gene 'silke'leyerek yazmak zorunda kaldım. — Şimdi gene aynı zorunluk çıkacak...

*There are raindrops
in the sun-shine—*
Yağmur damlaları var
güneş ışığında—

— Bugün Wittgenstein : 'dil oyunları'nda, bir başka aldatmacasını gizlemek için bir adatmacasını itiraf edenin durumuna dek geliyor—

Verstellung ["aldatmaca" kavramı] — benlik açısından : nasıl çözümlenmeli?!

Tam 24.00—

2.

'Yeni ev' — 'kışı geçirmek' için : ama, dayanabildiğim sürece, buraya geleceğim.

Cabbar 'Tez'in üstünde —güneş altında— uyuyor.

Kalem düzelmiş gibi — hiç teklememi...

3.

Paul Simon: *Still crazy —*
after all these years—
Hâlâ çılgın —
bütün o yıllardan sonra—

Ekim Güneş'i
daha az ısıtır ya
daha da parlak

Kuzguncuk

4.

Apartmandan bozma yolcu gemisi Boğaz turu atıyor.

— Çakar gene sönmüş — bu kez Boğaz Kontrol, Fenerler Arıza'nın numarasını verdi: "Anons ederiz — teşekkür ederiz..."

Kuzey'den kara bulutlar geliyor — Venüs'ü kapadılar (19.15);
Ay'ı zaten daha görmemiştim.

Nothing can be done—
Hiçbirşey yapılamaz—

Gece yanıyordu.

5.

Tam dokuz kök : demek ki yumrulardan bazıları 'yavrula'mış :
hızla büyüyorlar...

Yanımay gider
şehrin ardına işte
Ekim akşamı

6.

'Tez'le uğraşıyordum, birden farkettim: Hume ile Wittgenstein
aynı gün (26 Nisan) doğmuşlar; Kant da dört gün önce (22 Ni-
san) — yani üçü de aynı burçtan!... (Bunun önemi, horoskopi'ye
'inanma'yı gerektirmiyor.)

Hume'un **Treatise** ile **Enquiry** adında iki kitabı olması ve birin-
cisini reddederek ikincisini yazması — Wittgenstein'in **Tractatus**
ile **Untersuchungen** adında iki kitabı...

Tractatus'un adandığı ölü dostu Pinsent'in önadı David
H[ume]muş! — Garip bağlantılar...

— İyice geç : uzak biryerlerde yıldırımlar çakıyor — sesleri bile
gelmeyecek kadar uzakta...

I walk — because I can't crawl, or fly—
(kim?)

Yürürüm — çünkü sürünemem, uçamam da—

Levent (Targu) — ö l m ü ş ...
Açık Radyo — — aradım ve konuştum—

Kumzambaklarım ile kaktüslerim (Borağan'ın) — demek bazı bitkilerimi, öldürmüyorum; yaşıttıyorum— —
— Alman gerzek (01.25)

7.

Geç: Bugün taşınılmağa başlandı — gidelim; bakalım...

9.

Hava kapalı; bu yüzden, daha güneşin 'fiili batışı'ndan —akşam ezanından— epey önce lambamı yaktım — bu artık sık sık olacak...

Acaba kuşlar olmasaydı insan uçağı icadedebilir miydi? — Sanmıyorum, diyecektim ki başka bir düşünce zinciri izledim: Kuşlar olmasaydı zaten insan da olmazdı — bütün 'evrim' sürecinin katedilmesi gerekliydi ki, 'insan' denen —kendine "insan" diyen— garabet ortaya çıksın...

Akşam ezanı : 18.43

Bugün Deleuze:-

Ne zaman bilim, felsefe ve sağduyu [bon sens] buluşsalar, sağduyu kendini kaçınılmazca bir bilim ve bir felsefe saymağa başlar...

'Bunun nasıl bir tehlike —çarpık bir durum— olduğunu uzun uzadıya anlatıyor. ([Farklılık ve Yineleme] Alm. Vogl çev., 1992 S.284f)

XIX. Yüzyıl sonundan başlayarak böyle bir durumun oluştuğunu ortaya koyuyor — karşı çıkıyor buna...

Sanıyorum haklı: Hem Marxçı hem Nietzscheci olarak, bugünkü yozluğun arkaplanını iyi saptıyor.

— Bu şehir : nasıl da hergün 'hallaç pamuğu' gibi 'atılı'yor ve her seferinde yepyeni —hep daha çirkin— bir yüzüyle 'tezahür' ediyor — yozluk derecesine bazen inanamıyorum...

Yağmur başladı (24.20) — bakalım nereler nasıl akacak...

[10.]

'ORİJİNAL'İ KAAN'DADIR

Güz yağmuru ya

Beylerbeyi'nde yokken

Kuzguncuk'ta var

Beşiktaş

[11.]

Karabatak ya

Güz'de yalnız kalınca

kaybolur gider

Üsküdar-Beşiktaş

12.

Taşınma operasyonları — çalışma masam yine bölünecek; gene de, kışın oturulamaz hâle gelene dek buraya geleceğim.

18.

En eski *schizophrenia* ! —

Bölünmüş bir çalışma masası — olabilir mi?...

20.

Çürümüş ve sıvılaşmış orman kalıntılarının milyonlarca yıl sonra 'otomobil' yakıtı 'petrol' haline gelmesi... — "*Petroleum*" : "çürümüş yağ"!

'Periyodik Elementler Tablosu' insanın doğaya karşı işlediği en büyük suçtur. — İnsan, kendini doğallığından çıkarırken, bütün doğayı da doğallığından çıkarmıştır. Artık orman yok, 'park' var.

Artık giderken pencereyi kapatmalı : kuvvetlice bir Lodos fırtınası herşeyi sırlıslık eder—

26.

Yeniden burada — pencere de açık.

Lodos hafif olunca pus getirir, şiddetli oluncaysa, tam tersine, pusu götürür, havayı açar. (Acaba bu 'meteorolojik gözlem'lerimin herhangi bir gerçeklik temeli var mı? — Pek sanmıyorum...)

30.

'*Hic et nunc*' : açık pencereden hafif Lodos.

Çakar dün de düzensizdi — bir uzun çakış; bir uzun sönüş. Şimdi pus içinden zorlukla görüyorum : galiba düzelmiş.

— Bu defteri artık kapamalı mı acaba?... Zaten 10-15 sayfası kaldı; ama acaba yazılmasının anlamı tükendi mi? — Bu ev artık yaşamıyor; ileride, yeniden yaşar hale gelebilirse de, bunun anlamı farklı olacak — o zaman da başka bir defter başlar...

"Acaba"lardan anlaşıldığına göre tam karar veremiyorum — bırakalım, karar kendini verdiren...

KASIM

[3.]

**Güz akşamı ya
acaba başka kim var
Venüs'e bakan?
Çengelköy-Üsküdar**

5.

Güneş, pusla birlikte olunca, görmeyi zorlaştıracı olabilir.

— Bugün için **Takvim-i Ragıp** "Lodos rüzgarı" diyor : gerçi hava 'güney'den ama öyle güçlü bir Lodos da yok.

16.20 : Güneş tam karşımda; ama, yakıcı ya da kamaştırıcı değil : biraz sonra pusların ardına inecek — iyice yatık... — Garip bulutlar, sis olup Cihangir içlerine dek girmiş; Eski Şehir hiç görülüyor: Güneş sarı-portakalrengi bir top olarak bulutların ardına yönelmiş.

Gör hâlimi cânan :

bana hicrin ne hâller etti

(Hacı Arif Bey / Alaattin Yavaşca)

6.

"Kuş geçimi fırtınası" olmalıymış bugün — oysa hava gerçi kapalı, ama tamamiyle durgun...

9.

16.25 : Güneş Süleymaniye'nin tam üstünde — gözümün içinde...

11.

İlerledikçe, Galata Kulesi'nin oralarından batacak herhalde (16.40).

16.55 : kara bulutların ardına —göremediğim bir yere— girdi : burada artık masa lambam da olmadığından, akşam ezanı okunduktan sonra, yazamayacağım.

— Okunuyor...

Beylerbeyi Çakarı yerliyerinde. — Ben neredeyim?...

13.

O ince ışıltılı çizgi geçiyor kuzeyden güneye, tümüyle bulutsuz İstanbul göğünün yükseklerinden, güneşin ışınlarını yakalayıp—

Acaba çok 'dakik' bir uçak mı var, hep aynı saatte gelip geçen buradan; yoksa benim budalaca kurgum mu hepsi?

15.

Pastırma Yazı sürüyor — ama, işte, Kasım!...

— Birkaç gündür *haiku* kıpırdanmaları var:-

[14.]

Dingin Boğaz ya
ışılıtlı sularda
Sonbahar yüzer
Üsküdar-Beşiktaş

16.

Pastırma Yazı berdevam...

İnsana yürümenin — ayakları üstünde durmasının ve adım at-
masının— öğretilmesi gerekir; ama, koşmasının öğretilmesi ge-
rekmez. — Nietzsche'nin bir düşüncesi üzerine çeşitleme...

22.

Pastırma Yazı hâlâ bitmedi : 'sera etkisi'... — İnsan yeryüzünü ne zaman tümüyle tüketecek, acaba...

Çakar gene *erratic* : iki kısa çakıştan sonra, upuzun bir çakış, sonra bir kısa, gene bir uzun, sonra upuzun bir sönüş... — Arayamıyorum, çünkü telefon kesik...
Hava kapanıyor...

23.

Güneş, kıpkırmızı, sanki Boğaz Köprüsü'nün üstüne batıyor.
Yavaş bir koster...
— Dün bir *haiku* vardı; Üsküdar'da:-

[22.]

Güz Poyraz'ı ya
geç Pastırma Yazı'nı
sona erdirir
Üsküdar

24.

Dün Poyraz vardı; bugün dindi — uzatmalı Pastırma Yazı berdevam...

Vapurların hep iyice açıktan aldıkları Beylerbeyi Sarayı kıyıları epeydir balıkçı motorlarıyla dolu: Palamut; Lüfer; Çinekop — Torik?—; tabîî Istavrit... O kadar kirletmişken, bu sular da hâlâ yaşayabiliyorlar — arada bir sahici Uskumru bile geliyor... Bu şehrin tümüyle ölmesine —öldürülmesine— engel olunabilir mi acaba?

25.

Gene Güneş'i batırmak için buradayım.

Bu şehir öyle bir 'kosmopolis' ki, dünyanın neresinde ne varsa burada var; ama, onda öyle şeyler de var ki, dünyanın hiçbir yerinde yok... — Şimdi, "Ne de zenginmiş!", mi demeli?!... Akşam ezanı — Güneş büyük ölçüde hava kirliliği birikimi olan kara bulutların ardına gitti.

26.

Lodos gittikçe biriken bulutları taşıyor Akdeniz'den. Sabah sis düdükleri duyuluyordu. Çakar'ım hâlâ *erratic*...

27.

Yağmurdan sonra Boğaz üzerinde pembe-sarı bir ışık var.

Bu defteri iki durumdan birinde, bitireceğim: Ya, artık burada oturulamaz hâlâ gelindiğinde; ya da, yaprakları bittiğinde. —

Ama, sıkı giyinip bir-iki saat hep oturabilirim (sokakta yürümüyor muyum, kar yağıyor da olsa?); hem de, bir başka deftere geçebilirim (—bu defterin b u defter olması sayfa sayısına bağlı değil ya...). O zaman, belki, anlamlı bir günde bitirmek uygun olur — Boğaz'dan Tümceler'de yaptığım gibi...

[29.]

**Güz akşamı ya
Vapur yalnız bırakır
Kızkulesi'ni**

Üsküdar-Beşiktaş

29.

B u g ü n bitirmek uygun olabilirdi; ama biraz daha bekleyeceğim.

**Kargalar işte
çılgınca oynaşırlar
Güz yağmurunda**

Ev gene birkaç yerinden birden akıtıyor; Çakar'ımı yağmurun yarattığı pustan göremiyorum — ışık da yazmağa ucu ucuna yetiyor...

Şimdi pencerenin önüne gidip dikkatle baktım : düzelmiş... Çakar'ım, benim katkım olmadan düzelmiş — düzeltmişler... — Çakar'ıma bile egemen değilim artık! — Hayatımda içinde yaşadığım en güzel ev olan bu ev de, artık, yaşamıyor...

Evet — pekâlâ : demek bugün bu defteri kapatmak için uygun bir gün:-

İşte, öyleyse——

NOT: Epeydir, hâlâ, arada, gidip oturuyordum; ama, ilkin üç gün önce farkedip, dikkat ettim : artık hiç yanmıyor — ben de, bunu 'işaret' sayarak, yansın diye hiçbirşey yapmamağa karar verdim.

10 Şubat 2001

METİN ÜZERİNE NOT

Çengelköy Defteri'nde yer alan metinler, 1999-2000 yıllarının belirtilen günlerinde, Kemalettin Tuğcu sok. 17'de —bazıları temize çekme anlamında— yazılmıştır; arada, Levent'te ve bazı başka yerlerde yazılmışları da vardır; yazıldıkları yerler belirtilmiştir.

Bunların metinsel bütünlüklerinden sözedilebilecekse, bu, **tümceler** cildinin içinde toplanan metinlerin ilk yazılış biçimlerini yansıtan bir bütün olmasıdır.

Bazı özel-kişisel metin parçaları, yerleri "[...]" imiyle belirtilerek, yayımdışı tutulmuştur. **Defter**'e sonradan eklenen parçalar da, aynı şekilde, köşeli ayraç içinde verilmiştir.

o.a.

25 Mart 2001

Kalantor sok.

Çengelköy

Metis Felsefe
ISBN-13: 978-975-342-324-3

9 789753 423243

Métis Yayınları
www.metiskitap.com

